

ek

Taxa postalis
plättle in nur
No. 224713/32

10. Telefon: 9
Havonta 110,
Évre 600, egé
földre: Havon
földre 12, egé
detések díjsza
KELET az er
dőség egyetlen pontjai napilapja.
Cikkjeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Nansettez Robert
Bucarest
Diastér 2 l.e

KELET

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el.
— Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hátszegi Ernő, Strada Matei Mio 5.
Csütörtök, 1935 június 27.
5995. EV. XVIII. ÉV.
SZIVAN 26. 140. SZÁM.

ellett rendelkező hajók
erészetek nem tudnak
aralattjárók száma és
enállását a legutóbbi
nyitották, teljes garan-
ancia vizek biztonsá-

Titulescut csütörtökre
a fővárosba várják.
„leszerelési“ nyilat-

Havas távirati iroda
st folytatott von Rib-
során rámutatott arra,
lott szép szónoklatok,
tekezetek és a kortán
mégis csak angol
meg első ízben az el-
fegyverkezések korlá-
ngereszteti egyezmény
ny megegyezésre trá-
zagyvonalu politikai
betővé. A tengerészeti
sok békebeszéd után,
talán sikerül Európát
i. Ribbentropp cáfolja
émetország az egyez-
anciaország közé éket
agoztatta azt a törek-
ttműködést készítsen
Németország között,
nemzetek is csatlakoz-

jobb huszonkilenc né-
tt Angliába. A néme-
angol háboru emléke-
visszaautaznak hazá-

ador). A 12 Uhr Blatt
lalkozásáról írva re-
kerülni fog a helyzet
kadályozni, mert egy
aligha lehetne csak
orlatozni. Háboru ese-
földköztiengeri problé-
nének és Olaszország
ni azoktól a kötele-
ebben a két irányban

szult és Popescu-Nek-
k. Tatarescu minisz-
on értesítettek a tör-
p, hogy miután Pom-
ánya meghívottja
tusa nem maradhat
gynek természetesen

Dinu Bratianu

k esemény: Niculescu
ianu sógora és a li-
ozatának elnöke, cik-
mü lapon, a legsu-
ve Petre Ilovi pre-
tt azt írja cikkében
ket és milliókat osz-
pénzéből a párthivek
t elhelyezte különbö-

áll. Dinu Bratianu
melyen elégedetlen
nem akar a... el-
kára egy olyan libe-
Dinu Bratianu, amely
szesz tisztességes és
őreg és ifju liberá-

pitás nyilván arra
Dinu Bratianu és
ött a megegyezés kü-
szinü, hogy Niculescu
liberális párt vezéré-
zése nélkül írta volna.
kül konfliktust ilyen
nem lehet többé bage-
megoldása nem késle-

v- és Lapkiadó R. T.
ada Baron L. Pop 10.
n: 9-77.

Uzun

Uzun egy beszarábiai fiatalember neve. Egy fiatalemberé, aki nem jelentőségével, hanem jelentéktelenségével örökíti meg nevét a román politikában.

A nemzeti parasztpártban kezdte, természetesen, mint őszinte demokrata. Ambíciói azonban nemcsak demokratikus léténél, de képességeinél is nagyobbak voltak. Utálpaput kötöttek tehát talpa alá.

A legközelebbi parlamentben már a szocialdemokrata színeket képviseli. Szóke haja fésültenül lobog a magasba, felkészületlenül szól hozzá minden kérdéshez a kamara általános és kitértő derültségei közepette. Minden lében kanál és a lé színet és szagát illetően nem válogatós. Sem esztétikai, sem erkölcsi skrupulusai nincsenek.

Ilyenfajta nincs mit csodálkoznia azor, hogy a következő évben éles konfliktusban áll pártjával. A szocialdemokraták nem egészen tiszta üzletekkel vádolják, ő viszont az opportunizmust és megalkuvást veti elvtársai szemére és átsónakázik a két és feles „egy-egy” szocialista párt-hoz.

Most ismét találkozunk nevével, amelyet egyébként sikerült titokban tartania a román közvélemény rétegei előtt.

Az egységes szocialisták végeredményben egyenestek egy kompromisszumot képviselnek. Uzun pedig radikális temperamentum.

Ezenfajta belépett — a valdista pártba. Uzun.

A szókehajú niemand, a korrupt törtető, radikális senki.

Fért az akvizícióért igazán nem irigyelnek a numerus valachicus mozgalmat.

Osztózkodás a gyarmatokon

Furesa vásár folyik a kulisszák mögött Afrika utolsó független országa, Abessziniáé mögött. Olaszország el szeretné nyelni a nálaiani négyszer nagyobb császárságot, imperialista megokollással, hogy pacifikálja, de kevésbé finom világnyelven azért, mert a nagy gyarmati osztózkodás idején ő még nem volt sehol s mire az olasz egység létrejött és észrevette az afrikai jófajtot, már az abessziniok is megtanulták a hátultitót fegyver titkait. Öszintébb óráiban Mussolini nem is nagyon titkolja az öreg olasz fájdalomát és féltárgyát Angliának, hogy amikor ő szerette gyarmatait, aligha törődött a világ véleményével és moráljával. Az olasz politika ma úgyesen kihasznál egy pillanatot, amikor fel lehet háborodva az angol politika ellen, amiért flottabékét kötött a szerződésesség és békebonó germánal és haragszomrád ürügyén követeli történelmi jogait Északkelet-Afrikában. Történelmi jogait ott kezdődnek, hogy félszázaddal ezelőtt már próbált beharapni Abessziniába, de egy-két évi olasz protektorátus után az abessziniok lerázták magukról a hivatlan európaiat. A római alkun állítólag Anglia már fel ajánlotta Olaszországnak a decemberben átadott nálaiani területet és még meg is adotta egy darabban, ez az úgynevezett gada-föld százezer négyzetkilométerrel gyarmatának az olaszok afrikai birtokát, esetleg még többel, anélkül, hogy a lövésre emelt olasz fegyvereknek meg kellene szólalniok. Anglia vállalná a közvetítést Addisabebában: értsd: nyomná és puhitáná a nyégust, amíg ez végre boldog igent mondana. De ma netán Olaszország ezt is keveselné, ám egyen Mussolininak jó napja, neki adják Abessziniát egészen, mint népszövetségi protektorátust.

A gyarmati politika azonban nemcsak a szocialisták földrabokra korlátozódik, már Európában is vannak itt-ott „gyarmati igények”, amiket az erősebb az ököl jogán magának követel. Egy strassburgi francia újság közli van Arum ezredesnek, Hitler egyik támaszának a berlini politéchnikán e hó elején meghívott vendégek előtt tartott beszédét, ebből kitudódik: mimindent követel a hitleri Németország magán a kontinensen. A német hadsereg első sétája Litvánának fog szólni s ahogy a derék hitleri katona

Felborultak a német-francia kereskedelmi tárgyalások

Párizs, június 26. (Rador.) Laval a vidéki lapok igazgatóinak kongresszusán beszédet mondott, amelyben többek között kijelentette, hogy ha Berlinnel lehetséges lesz egy megegyezés, úgy nem fog habozni, hogy azt megkísse, de egy ilyen megegyezéshez nemcsak két fél szükséges, hanem több.

Berlini jelentés szerint a francia kereskedelmi küldöttség elutazott Németországból, miután nem sikerült megegyezést létrehozni a francia-német kereskedelmi tárgyalások így szakuccába jutottak.

Ma egyébként francia jegyzék ment Németországnak, válaszul a francia-orosz szerződés ügyében feltett azon kérdésre, nem áll-e ellentétben a szerződés Franciaország locarnoi kötelezettségeivel.

A francia válasz leszögezi, hogy a két szerződés között nem forog fenn összeférhetlenség.

Ezt az álláspontot vallják ebben a kérdésben az angol és az olasz kormányok is.

Párizs, június 26. Edent ma reggelre Párizsba várják. Az angol miniszter újra találkozik s tárgyal Lavallal.

Dinu Bratianu ujságnyilatkozatban polemizál Tatarescu miniszterelnökkel

Kormánykrízisről beszéltek az új Bratianu-intervju után. Tatarescu magabizó nyilatkozata

Bucuresti, június 26. A Duca szobrá előtt tartott beszéde után, amelyben figyelmeztette a kormányt, hogy térjen vissza a liberális párt politikai hagyományainak útjára, Dinu Bratianu ma az Univerzumnak adott nyilatkozatában foglalt állást az alkotmánymódosítás ellen, amely tudvalevőleg Tatarescu miniszterelnök terve és kívánsága.

— Még az elmúlt év folyamán Timisoaran állást foglaltam az alkotmánymódosítás ellen. Álláspontom tehát ismeretes ebben a kérdésben. Minthogy azonban továbbra is agítálnak ebben a kérdésben, ismét kijelentem: nem vállalkozhatunk egy ilyen kalandra, amely nem szükséges, nem opportunus, de veszedelmes. A jelenlegi alkotmány, amely egyike a legalaposabban megszerkesztett alaptörvényeknek, megfelel a mai idők kívánalmainak és az ország demokratikus szellemének, nem akadályozza a közigazgatást és nem hátráltatja az ország fejlődését.

— Legfeljebb azt lehetne mondani, hogy az alkotmányt nem alkalmazzák annak liberális és szociális szellemében, mert visszaélnék az ostromállapottal és a cenzúrával. Ha volnának is az alkotmányunk kisebb rendelkezései, amelyek a mai felfogás szempontjából túlhaladottnak tekinthetők, nem szabad elfelejteni, hogy az az alkotmány hosszabb időre készült s ezalatt a politikai intézményeknek is fejlődniök kell, hogy megfeleljenek az ország politikai gazdasági és szociális szükségleteinek. Alkotmányt akkor szoktak módosítani, amikor egy állam életében nagy események következnek be, amelyek szükségessé teszik az alkotmány hozzáidomítását az új államformához.

— Arra a kérdésre, hogy opportunus-e az alkotmány revíziója, csak azt válaszolhatom: ilyesmit csak nyugodt és biztos körülmények között, higgadt politikai s gazdasági helyzetben szabad keresztülvinni. Opportunus-e egyáltalán felvetni ezt a kérdést, amely alkalmas az ország nyugal-

mának megzavarására, amikor egész Európa fegyverkezéstől hangoz és a gazdasági és pénzügyi helyzet mindenütt oly zavaros. Ilyen körülmények között az alkotmány módosítás veszélyes kaland volna.

— Meg vagyok győződve arról, hogy azok, kik az alkotmány revízióját akarják, nem vetnek számot azokkal a veszedelmekkel, amelyeket ez az aktus az ország és a korona számára jelenthet. En kategorikusan ellenzem ezt a kezdeményezést. A liberális párt 70 éven át állott a nemzet élén, megvalósította Románia nagy demokratikus reformjait és most nem fogja megváltoztatni sem programját, sem mentalitását, mert nem akar letérni arról az útról, amelyen a konzervatív párt elbukott, mert nem követte az idők szavát.

Politikai körökben a liberális párt vezérének éleshangú nyilatkozatát élénken kommentálták. Általában kormánykrízisről beszéltek és úgy vélték, hogy a délelőtti összehívott minisztertanács is ezzel áll kapcsolatban. Ezeket a híreket maga a miniszterelnök cáfolta meg magabizó nyilatkozattal. A minisztertanács végén az őt körülvevő újságírók előtt a következőket mondotta:

— Kizárólag gazdasági kérdéssről tárgyaltunk. De minthogy önök politika felől is érdeklődnek, hát kijelenthetem: Soha olyan szilárdan nem állottunk helyünkön, mint most.

Két nagy politikai párt van alakulóban Jugoszláviában

Belgrád, június 26. (Rador.) Jugoszláviában két nagy politikai párt van alakulóban. Az egyik a koalíciós ellenzék Macek, Davidovics és Jovanovics vezetésével, a másik a radikális, demokrata, szlovén néppárt és a muzulmán-párt kereteiből létesülne.

véli, könnyű séta lesz abban az esetben, ha Lengyelország semleges marad. Litvániát már maga a Führer is figyelmeztette egyszerűen, hogy nem kerül el a német büntető expedíciót. Hogyan reagált erre a

fenyegetésre a világ? Valahol nagy törés van a világmentáltságban, egy új Tolsztojnak vagy egy új Nansennek kellene jönnie, aki nem tud hallgatni, aki a világ fülébe kiáltja a gyengébbek jogait.

VILÁG TUDOM

A Legislative Council

A népszövetségi mandátumbizottság genfi ülészakán a palesztinai kormány főtitkára bejelentette, hogy a kormány a közeljövőben hozzájárul azon tervének megvalósításához, amely egy törvényhozó testület (Legislative Council) létesítésére irányul Palesztinában.

Ez a bejelentés nagy feltűnést keltett egész Palesztinában. A Legislative Council terve nem új. Már az 1922-es alkotmány előírja egy törvényhozótanács létesítését, hogy ezáltal biztosítsák a lakosság részvételét az ország ügyeinek vezetésében. Amikor annakidején kiírták a választásokat, azon csak a zsidók vettek részt, a lakosság arab többsége azonban távoltartotta magát, miután elégedetlenek voltak a tanács szűkreszabott hatáskörével és — azoknak az ígéreteknek megfelelően, amelyeket a háboru alatt tettek a szövetséges hatalmak — az ország teljes függetlenségét követelték demokratikusan választott kormányt és így az 1922-es alkotmány akkor ad akta tette a törvényhozó tanács tervét. A főkörmányzó azonban állandóan figyelemmel kísérte a helyzet alakulását és több ízben tette vizsgálat tárgyává a politikai viszonyokat abból a szempontból, hogy javult-e a talaj és megért-e a helyzet a törvényhozó tanács megteremtésére és igyekezett is ebben az irányban befolyásolni a politikai feltételeket.

Az 1929-es zavargások után, amikor az angol kormány által kiküldött vizsgálóbizottság (Shaw-bizottság) tárgyalásain részben az arabok politikai elégedetlenségére vezették vissza a zavargások okait, az akkori munkáspárti kormány 1930 októberében kiadott Fehérkönyv alatt ígértet tesz az ország fokozatos demokratizálására egy törvényhozó tanács létesítése által.

A Passfield-féle Fehérkönyvet lényeges pontjaiban megváltoztatta ugyan Macdonald miniszterelnök Weizmannhoz intézett levele (1931 február), a törvényhozó tanácsra vonatkozó rész azonban érintetlenül maradt.

Azóta köteve érzi magát a kormány ezen ígéretéhez, jöllehet a terv keresztülvitelét mindannyiszor elhalasztották, valahányszor napirendre került az utóbbi években. Wauchope palesztinai főkörmányzó kijelentette, hogy be akarja várni és meg akar győződni róla, hogy milyen az együttműködés az autonóm városi közigazgatásban és az ujonnan választott városi tanácsokban (a városok önkormányzatának bevezetése a Legislative Council előkészítésének volt szánva), mielőtt hozzájárna az egész ország képviselőtestületének megalkotásához. Amikor Wauchope főkörmányzó az elmúlt évben Londonban járt, mindenütt számoltak azzal, hogy megkapta az utolsó felehatározást a terv keresztülvitelére. A Jewish Agencynek mégis sikerült elérnie a terv újabb elhalasztását.

Az arabok, akik 1922-ben és később is elvetették a Legislative Council tervét, mely nem jelent tényleges kormányhatalmat, ma hajlandóknak mutatkoznak arra, hogy belépjenek a tanácsba. Bizonyos azonban — amint ezt a „The Near East” című angol folyóirat is megállapítja — hogy gyakorlatilag sok nehézséget fog okozni az arab pártok közötti harc és egyenetlenség. Ezzel szemben a zsidók magatartása alapvetően megváltozott 1922 óta Palesztinában: az összes zsidó csoportjai, kivétel nélkül, a leghatározottabban ellenzik a Legislative Council tervét.

A „Meraat al Schark” című arab lap a következőképpen jellemzi a helyzetet: „Az arabok ma hajlandók hozzájárulást adni a tervhez. A legfőbb muzulmán tanács a főmuftival az élén üdvözlőné a

NIVEA-val
a levegőre és napra!

Creme: Lei 16.- - 72.-, Olaj: 55.- és 85.-, Beiersdorf & Co. S.A.R., Braşov

Legislative Councilt és természetesen azok is, akik évek óta támogatják ezt a tervet. Az egyetlen ellenzék ma a zsidók. Tisztában vagyunk azzal, hogy egyetlen zsidó sem akad Palesztinában — eltekintve egy egészen jelentéktelen, kis csoporttól — aki hozzájárulna a Legislative Councilhoz. Ebben a kérdésben egységesek az összes zsidók. Be fogja-e vezetni a kormány a Legislative Councilt, ha a zsidók nem vesznek részt abban? Meg kell állapítani, hogy a zsidók a terv megvalósítása idején félmillió lelket fognak számlálni és a lakosság felét fogják alkotni. Mit fog tenni tehát a kormány, ha a zsidók bojkottálják a Legislative Councilt? Ez olyan nehézség, amit nehezen lehet áthidalni, miután a zsidók befolyása nemcsak a palesztinai kormányban, hanem a londoni minisztériumban is nagy. Miként meg tudták akadályozni a terv megvalósítását akkor, amikor a kormány azt keresztül akarta vinni, ugy most is igyekezni fognak megakadályozni azt.

Minden évben, amikor összeül a Népszövetség mandátumbizottsága és minden év nyarán, amikor a fő kormányzó Londonba utazik szabadságára, felüti fejét a Legislative Council terve és idegességet idéz elő az érdekeltek körében. Ma is, úgy látszik, ez a helyzet. Lehet, hogy az angol kormányváltozás újabb halasztást hoz magával a törvényhozó tanács ügyében. Az új gyarmatügyi miniszter, Marcoln Macdonald valószínűleg honorálni fogja azokat a nehézségeket, amelyek a terv útjában állnak és bizonyára előbb tanulmá-

nyozás tárgyává fogja tenni ezt a nagy horderejű kérdést, mely nagy felelősséget hárít rá, mielőtt megadná a felhatalmazást ahhoz, amire elődei hajlandók voltak. Végül döntésre tehát nem kerülhet sor ősz előtt, a fő kormányzó londoni útja után. De tartani kell attól, hogy a kérdés erősen irritálni fogja az augusztusban összeülő cionista kongresszust.

A palesztinai zsidóság és a Jewish Agency teljes határozottsággal folytatni fogja az ellenállást, ha a terv újra napirendre kerül. Ezzel kapcsolatosan azonban aggodalmak is hallhatók abban a tekintetben, hogy egy ilyen éles ellenállás elrontaná a jóviszonyt a zsidók és a mandátárius hatalom között, akkor, amikor több irányban sikerült megvalósítani egy reményteljes kooperációt. Ha zsidók bojkottálnák a Legislative Councilt és az mégis létrejönne, úgy ebből az a paradoxális helyzet adódna, hogy az ország legfőbb tanácsában az arabok és a kormány lesznek képviselvek, ami csöppet sem kívánatos állapot a zsidó nemzeti otthon országában.

Félő az is, hogy ez ügyben várható politikai harcok újra megzavarják az ország nyugodt fejlődését. Ezért egyes körök megfontoltságra intik az illetékes tényezőket, de ugyanakkor rámutatnak arra is, hogy itt az arab-zsidó megegyezés átfogó, nagy kérdésének csupán egy részéről van szó, miután ez a kérdés nagy nyugatászai koncepcióba esik bele, és a zsidók és arabok megegyezése nem tisztán Palesztinától függ, hanem az egész Közelkelet kérdése.

négy ártatlanul meghurcolt és megkínzott ember ül.

Pipergal doktor és Elisa de Valerie braso- vi leány között két éves szerelmi viszony után bekövetkezett a szakítás. A lány kétes emberekkel érintkezett, az iróasztal- fiókból eltűnt a pénz és egy komolyabb összekoccanás után Elise mérgett vett be. A dolog azonban nem volt komoly és az orvos szakított.

A lány azonban segített ezen. Marioara Mateescu 14 éves tanu meséli, hogy látta, amint Elisa, amikor a doktor nem volt otthon, az ablakot valami szerszámmal kinyitotta kívülről, bemászott rajta, majd később egy dobozt hozott ki magával. A gyermek elmondta, hogy segített a nőnek a munkában és ekkor látta, hogy a dobozban pénz van.

Pipergal rájött, hogy a hűtlen barátónál vitte el a pénzt és megfenyegette. Es ekkor meg a bosszu gondolata a nőre, vagy inkább nővére agyában. A nővér, aki Brasovban élt, véletlenül egy bucaresti rendőrtisztviselővel él vadházasságban.

Pipergal elájul

A tárgyaláson sorra jönnek a mentő tanúk, akik igazolják, hogy Elisa de Valerie a vád koronatanuja pénzért szokta kínálgatni önmagát Bucuresti utcáin. Az ügyész ezzel szemben azzal érvel, hogy Pipergal amikor eltávolította kedvesét a lakásból, szerelmes levelet írt hozzá. Az ügyész felolvassa a levelet, amely drámai hatást tesz Pipergalra. Felugrik helyéről, majd visszatarokkad, kezébe temeti arcát és sir. Majd egyszer csak felemelkedik, hangosan felsóhajt és végigzuhan a padlón.

Friedmann kollégája részletesi első segélyben. Elszállítják a kórházba.

Letartóztatják a koronatanút

Másnap folytatják a tárgyalást, amelynek során aztán az egészen hazug vád épülete összeomlik. A közönség lelkesen ünnepeli a

vádlokat. Az egész tárgyalás hangulatában érződik, hogy itt aljas cselzövésről van szó. Az egyik tanu egyszerűen hazugságnak minősíti a vád koronatanujának állításait. Már az ügyész is egészen más hangon kezeli Amikor Elise tanu vallomást tesz, az ügyész is olyan kérdéseket tesz fel, hogy Elisa ellentmondásokba keveredik. Nővérét, a másikat terhelő tanut, hamis tanúsáért letartóztatják.

Pipergal és Friedmann arca felderül. Jónak a külvárosi lakók és valják, hogy Pipergal valószínűleg a környéknek, a gyel kezel és ad tanácsot, mindenki szereti és tiszteli. Nyilvánvaló, hogy szerelmi bosszúról van itt szó és egyben zsarolási kísérletről. Az egyik tanuk Elise csontok mutatott: a kis csecsemőhulla csontjait mondotta. De a tanuk gyanus volt a dolog. Inkább hasonlítottak a csontok egy bárány csontjainhoz.

Felvonulnak a tanuk, akik a terhes lány Pipergalhoz utasították, akik tudják, hogy meghalt volna, ha azonnal nem történik beavatkozás. És már az utolsó előtti napot tisztán áll az esküdtek előtt a tényállás. A esküdtek magatartása, az ügyész megvárta az esküdtek hangulata mutatja: nem sikerült a kóli terv végrehajtása: a gyermek nem született meg, az orvos nem ölt.

Bucuresti, június 26. Az esküdtszék tegnap este hirdette ki ítéletét Pipergal és Friedmann ügyében. A bűnösség kérdésére az esküdtek nemmel válaszoltak, mire az esküdtszék vádlottak azonnal szabadlábrahelyezését rendelte el. A felmentést a közönség lelkes ovációval fogadta.

Leleplezte az esküdtszék az elkergetett szerető szörnyű fondorlatát

Az ilfovi esküdtszék felmentette a gyermekgyilkosság vádjáról Pipergal és Friedmann zsidó orvosokat

A tárgyalás alatt letartóztatták a vád koronatanuját

Bucuresti, június 26. (Az Uj Kelet tud.) A jobboldali sajtó hetek óta hangos töle. Két zsidó orvosra akarták rábizonyítani, hogy magzatot hajtottak el. Amiből viszont a jobboldali sajtó általános következtetéseket sietett levonni. A vád nem csak az volt, hogy a zsidó orvos magzatot hajtott el, de hogy a magzatot, mely élve került napvilágra, meg is ölte. Nyilvánvaló ebből az a következtetés, hogy a romániai összes zsidó orvosok megölik a román csecsemőket.

Két zsidó orvos: Pipergal Mózes az egyik, Friedmann dr., ösfejú, jóvialis arcu ember a másik. Pipergal a fővádlott, aki egyszerű orvos hírében áll. Tudják róla, hogy a londoni egyetem orvosi fakultását magna cum laudával végezte el.

A vádlottak

Itt vagyunk az esküdtszéki tárgyalás utolsó előtti napján. Pipergal a vádlottak fülkéjében, mely inkább ketrecre, mint fülkére emlékeztet. Pipergal sapadt, sovány férfi, akinek sűrű, fekete szemöldöke szinte elborítja izzó, fekete szemét. Kétszoros fekete zakott visel és ez is a korárett tudásra emlékeztet, aki életét lombikok között és laboratóriumban tölti el.

A két orvos vádlott között két parasztasszony ül. Az egyik keményvonású, erős parasztasszony, a másik vékony, beteges fülszerű fiatal nő. Meggyötört, összegémberedve, mélyen lesütött szemekkel ül a helyén: az elhajtott magzat anyja. Vasile Tudoranak hívják és 17 éves.

Szörnyű vád nehezedik ezekre az emberekre. 1934 decemberében Pipergal rendelőjében megjelent Vasile Maria parasztasszony az ilfovi Progresul községből. Vele volt lánya, Tudora is, aki héthónapos magzatot viselt már. Az orvos és a páciensek megegyeztek. Pipergal Friedmann dr. segítségével végrehajtották a műtétet. Csak hogy — nagy meglepetésre — a gyermek élt. Pipergal átnyújtotta a gyermeket az anyának. A parasztasszony azonban hallani sem akart róla, hogy a gyermek életben maradjon. Azt követelte az orvostól, hogy teljesítse kötelességét. A gyermek ne éljen.

A vád szerint, Pipergal injekciós tűt vett elő és kétszer a csecsemő szívébe fecskendezett. Ekkor újságpapírba csomagolta a gyermeket és átadta Maria Vasilenak: dobja be a cserépkályhába.

Az esküdtszéki tárgyaláson ez a vád előbb ráfeküdt nemcsak a vádlottakra, de az egész tárgyalóteremre. A vádlottak mellett trónol az esküdtszéki ügyész. Petrecu dr., akinek monoklija vézesen villog a vádlottakra. Az emelvény fölé homály borul. Az esküdtek, érdekes véletlen folytán, valamennyien előrehaladott koru emberek. Többségüknek szép fehér szakállá van. Amikor az alkonyuló nap rájuk veti sugarait, mintha tizenkét apostolt övezne gloria.

Az aljas manőver

A tanuvallomásokból aztán szép lassan kialakul, hogyan épülhetett fel ez a borzalmas vád és hogy a vádlottak helyén

Forog a szerencsekerék...

40 milliót oszt szét óránként a szerencsekerék. Évente 100 uj milliomosok a szerencse kegyeltjei

Bucuresti, június 26. Reggel 7 óra. A Fundația Carol klasszikus épülete előtt feltűnően sokan állnak. Izgatott emberek raja várakozik, egy-egy hivatalos kinevezési ur, hóna alatt aktatáskával, eltűnik a kis hátsó bejáraton, míg sokan — a bentfentesek — besietnek az aulába és a remek előadóteremben foglalnak helyet. Ezuttal az emelvényen előadó helyett furcsa képezet áll; letakart eleje valami titkot sejtet. Es valóban! Június 15-e van, az állami sorsjáték „nagy” osztályának, a „milliomosok osztályának” a húzása.

Óránként 40 millió!

A sorsolást vezető hivatalos kiküldött megkezdi a húzást. A rejtélyes gép, amely ott áll az emelvényen, működésbe lép. Meglendítik a fogantyút, egy pillanatig számok cikáznak körül gyorsasággal a néző szeme előtt, azután egy nyomás és megjelenik az első nyerőszám. Gyors ütemben húzzák az egyik oldalán a nyereményeket, a másikon a nyerőszámokat. Az ördögi gépezet nagyszűrűen fut, kitűnően működik. Precíz és hideg, mint amilyen precíz és hideg csak Fortuna istenasszony végrehajtó közege lehet. Az iram szédületes és az összeg, amelyet ez a gép nyeremények formájában szétoszt, óránként nem kevesebb, mint 40 millió.

Evenként száz uj milliomos

A Fundația Carol kupolatermében pattanásig feszülnek az idegek. A sorsjegygyárosok írják a nyereményeket és a nyerőszámokat és minden negyedórán eltűnik egy-egy, hogy elvigye az örömhirt az uj milliomosnak. Nem kevesebb, mint 25 uj milliomos született június 15-én. Itt járnak-kelnek közöttünk, tegnap még szegény, nélkülöző, kikötő emberek, ma már milliomosok. A milliók pedig hullanak szakadatlanul és előzőlik az egész országot. Egyetlen országrész sem marad ki a sorból: Timisoara kétmilliót nyer, Oradea is elviszi a millióját, azután Bucuresti, Iasi, Cernaui, Chisinau, Galati, Giurgiu, Targoviete, Dorohoi. Város és falu egyaránt és felvonulnak a szerencse kegyeltjei.

61751... 6 millió...

Sandulescu Eugen még csak 13 hónapos, de már milliomos. Övé a 61751. Apja, a cämpinai petróleumtelepek kis műszaki tiszt-

viselője, karján vitte gyermekét a sorsjegygyároshoz. A kis fucska rózsás kezeivel túrkált a sorsjegyek halmaza között és pont azt a számot választotta, amelyre az egyik 6 milliós nyeremény esett. Ha felnő, bírni és joggal mondhatja, hogy a szerencse már a pályában kereste fel.

Másokat érett korban ér szerencse. Miklós János az Ostram-cég boltiszolgája. Két leány szolgál Bucurestiben. Ő is játszik a sorsjátékon, kezdettől fogva, de törhetetlen bizalommal. A kitaratást siker koronázta: egymilliót nyert a melléksorsjeggyel.

Uj játékterv, nagyobb esélyek

Az állami sorsjáték nem áll meg az eddigi eredményeknél. Uj játéktervet vezet be. Megtartja mindazon előnyöket, amelyekkel eddig a játékosok élveztek: a nagy nyereményeket, az olcsó, osztályonként 200 lejbe kerülő negyedeket, a hőközépi húzásokat és a mindazt az előnyt, amelyeket eddig is ismertünk. De újabb nyereményeket vezet be. A jövőben 140.000 sorsjegy közül 72.000 nyerőszám lesz. A játékos esélye 51.60. Olyan kedvező arány, amilyennel jóformán egyetlen állami sorsjáték sem kedveskedik híveinek. Amellett a 200 lejés ár annyira alacsony, hogy ennyit valóban mindenki könnyen eladhat Fortuna istennő oltárán.

A jövő hónap közepén új húzás. Fortuna újra elindul szekerén, hogy rövid négy hónap alatt hívó között újabb 284 milliót szórjon szét. Vajjon kire mosolyog a szerencse? Cs. J.

I. Silone: Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer esznek naponta, színes életleírása a fasizmus uralma alatt.

Ára 60 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Cluj, június 26. A nap annak, hogy George Brătianu egyetemi tanár, Brătianu családijával, annak szigorú cluzivista szellemével, a cíóival és szembehelyezkedjének politikai végrendejezett elő a liberális párttömörítette mindazokat a június 8-ikán nem tapsoltának és Ducának

tussal George Brătianu politikába. Mindenki egyet a fiatal Brătianura fényes és midőn az uralkodó kijelén generációmmal akaró George Brătianu közelitek, vagy hónapok kérdése

Azóta 5 év telt el. A tila és I. G. Duca, már a f A kormánykeréknek azoknak, akik június 8-án v mak, akik június 8-án v George Brătianuval szembe kádok tulsó oldaláról az a jeiszavaival ostromolja a h ititkust az eredmények igazge Brătianu rossz politikus 5-ikán. Mindenesetre kider év alatt, hogy George Br egy patinás név hordozója, szor egyesek jellemnek bizo litikusnak; az események m ellenére is együtt tudja tar választásról-választásra foko szeriségét.

A vasárnapi gyűlés után, hárféjében egy pohár sör n munk beszélgetni George B hebb vezérkara illi körül a őszülő feji, meglett ember, sággal kívírt a fiatal profes szertica rózsás arcú, átlé kintete és fiatalos mosolya, nuk jellegzetes, markáns sa ezen az arcon az energiát. A a délelőtti gyűlésen lényegéb mondott, ami mondanivalója

Logi — A kormány helyzete? is beszéltem. A logika szeri mánynak már régen el kelle helyéről. Csakhogy a belpo már régen nem a logika s jék... — teszi hozzá és n taira, mintha batoritást vár rész kijelentéshez.

— És a logika szerint — n nak kellett volna következn

— Ez már nem a logika, a fizika birodalmába tartozik egyébként nemcsak a logikus tétak is könnyen megüthetik

— Mi a véleménye a kor és pénzügyi politikájáról?

— A véleményt nem én m lej árfolyama, a külkereske Banca Nationala deviza- nán valuta fiktív. Szüved összes hátrányait, anélkül, h illuziót élvezhetnök. Hogy s? Egyszerű: fiktív valuta át kell teremteni, amely ism mérője a gazdasági forgalo nyugodtan lehet üzleti kalku Restabilizálni kell a lej, ille és rendszeren stabilizálni.

Külkeresked

— És a külkereskedelmi p — Megvannak az elgondolá nyában is. Persze, ma, mi a nemzetközi helyzet állé lazarius volna gyakorlati pr amely holnap alkalmazhatat Egy bizonyos: hogy a mód, egy kormány ezt a kérdé arra volt jó, hogy teljes kéos et teremtessen; a hegyére-b rendszerében" már maguk om ismerik ki magukat.

— Elnök ur, ha hatalomra

George Bratianu nyilatkozik:

a lojális és nemlojális kisebbségek-ről, az alkotmánymódosításról és a fiktív valutáról

A georgisták különös kisebbségi programja

Cluj, június 26. A napokban lesz öt éve annak, hogy George Bratianu, a fiatal jasi egyetemi tanár, Bratianu Jonei fia, szakítva családjával, annak szigorúan körülzárt, exkluzívista szellemével, a liberális párt tradícióival és szembe helyezkedve nagynevű apjának politikai végrendeletével, szakadást idézett elő a liberális pártban és magamögé tömörítette mindazokat a liberálisokat, akik június 8-án nem tapsoltak Bratianu Vintianak és Ducának...

oldanának a kisebbségi, illetőleg a „nemzeti” kérdést? Tétova tekintettel néz körül George Bratianu. Az az érzésünk, mintha szembe azt kérdenék vezérkarától, hogy taktikus dolog-e kisebbségi újságíró előtt erről a kérdéstről nyilatkoznia? ... Végül is megkísérli kitérni a válasz elől.

A kisebbségi kérdés

— A mi pártprogramunk részletesen foglalkozik ezzel a kérdéssel... — A pártprogramunk csak elvi megállapodásokat tartalmaz, Elnök ur. Bennünket az Ön esetleges kormányának gyakorlati intézkedései érdekelnének. A vezérkar hallgat. George Bratianu, kis-ké kényszeredetten, mégis hozzányúl a kényes problémához.

Öt év után

Azóta 5 év telt el. Bratianu Vintia és I. G. Duca, már a föld alatt pihennek. A kormánykeréknek azok a liberálisok állnak, akik június 8-án vállalták... George Bratianuval szemben, akik a parri-kádok tulsó oldaláról az „alkotmányos front” megszavaival ostromolják a hatalmat. H a politikust az eredmények igazolják, akkor George Bratianu rossz politikus volt 1930 június 8-án. Mindenesetre kiderült az elmúlt öt év alatt, hogy George Bratianu több, mint egy patinás név hordozója; a fiatal professzor egyenes jellemnek bizonyult, szívós politikusnak; az események mostoha alakulása ellenére is együtt tudja tartani pártját, sőt választásról-választásra fokozni annak népszerűségét.

A vasárnapi gyűlés után, az Astoria-szálló szobájában egy pohár sör mellett volt alkalomunk beszélgetni George Bratianuval. Szűkebb vezérkara illi körül az asztalt: csupa szűkebb fejl. meglelt ember, akik közül valószínűleg kivirít a fiatal professor szinte babyszerűen rózsás arcú, átlátszóan tiszta tekintete és fiatalos mosolya. Csak a Bratianu jellegzetes, markáns sas-orra képviseli ezen az arcon az energiát. Azzal kezd, hogy a délelőtti gyűlésben lényegében mindent megmondott, ami mondanivalója volt.

Logika és metafizika

— A kormány helyzete? — Hiszen erről beszéltünk. A logika szerint ennek a kormányának már régen el kellett volna távoznia helyéről. Csak hogy a belpolitika eseményeit már régen nem a logika szabályai igazgatják... — teszi hozzá és rámosolyog barátaira, mintha batoritást várna ehhez a meztelen kijelentéshez.

— És a logika szerint — milyen kormány-kellett volna következnie — kérdezzük.

— Ez már nem a logika, hanem a metafizika birodalmába tartozik. Ezen a téren a logikának nemcsak a logikusok, hanem a próféta is könnyen megújíthatja a bokáját.

— Mi a véleménye a kormány gazdasági pénzügyi politikájáról?

— A véleményem nem em mondom el, hanem a lejárfolyama, a külkereskedelmi mérleg és Banca Nationala deviza-készlete. A román valuta fiktív. Szenvedjük egy infláció szesz hátrányait, anélkül, hogy legalább az inflációt élvezhetnők. Hogy mi itt az orvos? Egyszerű: fiktív valutából reális valutá kell teremteni, amely ismét állandó értékűvé válik a gazdasági forgalomnak, amelyre nyugodtan lehet üzleti kalkulációkat építeni. Stabilizálni kell a lejt, illetőleg komolyan és rendszeresen stabilizálni.

Külkereskedelmi fejtelenség

— És a külkereskedelmi politika? — Megvannak az elgondolásaink ebben az irányban is. Persze, ma, midőn ezen a téren nemzetközi helyzet állandóan változik, a szociális volna gyakorlati programot adni, amely hónap alkalmazhatatlanná válhatna. Egy bizonyos: hogy a mód, ahogyan jelenleg kormány ezt a kérdést kezelte, csak arra volt jó, hogy teljes közzét és fejtelenséget teremtisen; a hegyére-hárára halmozott „szociális” már maguk a kormányzóknak ismerik ki magukat. Elnök ur, ha hatalomra jönne, hogyan

— A csatolt területeken élő kisebbségek is ebbe a kategóriába tartoznak?

— Természetesen. Az állampolitikában megkülönböztetést fogunk tenni az ország főkebbséivel teljesen azonosuló és a... nem teljesen azonosuló kisebbségek között.

Lojális és nemlojális kisebbségek

— Hogy érti ezt elnök ur? Lesznek lojális és nemlojális kisebbségek? És mi az a kritérium, amelynek alapján nyugszik ez a megkülönböztetés?

— Engedje meg — hangzik a zavart mosollyal kísért válasz — ezek részletkérdések, amelyekről nem nyilatkozhatom...

— Egy kérdést, elnök ur: ha Ön hatalomra kerülne, módosítaná az alkotmányt az intézkedését, amely formailag egyenjogúságot biztosít a kisebbségek számára? — Nem. Mi ellene vagyunk az alkotmány módosításának. Ezért és más okokért is, amelyek között első helyen áll az, hogy el akarjuk kerülni a parancsuralom bevezetésének lehetőségét...

— Az autó időközben előállott. A vezérkar felcseleződött, a jövőzött munka után utaznak vissza Bucurestibe. Arra már nem jutott idő, hogy megkérdezzük: mi van a Dimu Bratianu-val folytatott békétárgyalásokkal? ... (k. r.)

Capitol Mozgó

Nagy premier! Forró nyárban — téli filmiságer!

G. HAUPTMANN világhírű regénye

Naplemente — az utolsó szerelem!

Főszereplők: Elisa Landi, Joseph Schildkraut, Frank Morgan. Nyári helyár 20 lej

Nem oszlatják fel a jugoszláv parlamentet

Döntőjellegű fordulatnak ítélik külföldön az új kormány megalakulását

Belgrád, június 26. Nem fog sor kerülni a szkupcsina feloszlására. A törvényhozásnak meg kell szavazni a költségvetést, új törvényt kell hoznia a gyűlékezési és szólás-szabadság körülhatárázására s meg kell alkotnia az új választói törvényt. A nemzetközi politikában szerepet játszó körökben a jugoszláviai kormányváltást kétségteletlenül döntő jellegű fordulatnak ítélik.

Mindamellett lehetséges, hogy a Sztójadinovics-kormány csak kísérlet és átmenet a diktatúrától az alkotmányos kormányzás felé. A Sztójadinovics-kormány a jövő hét végén fog bemutatkozni a törvényhozás előtt. Ugy hiszik, hogy a kormánypárt csak a kormányprogram elhangzása után fogja véglegesen állást a kormánytámogatás ügyében.

Hirek az épülő országból

Megírta az Uj Kelet, hogy Tel-Aviv város egy millió font kölcsönt vett fel 25 évre a „Prudential Assurance Company” londoni biztosító társaságtól. Palesztinában nagy jelentőséget tulajdonítanak a pénzügyi tranzakciónak, mely újabb bizonyítéka annak, hogy a londoni City egyre nagyobb érdeklődést tanúsít Palesztina gazdasági és pénzügyi fejlődése iránt és a világ pénzügyi köreiben komoly partnernek tekintik a fiatal Palesztinát. A Davar című munkánaplapon azonban a kölcsön jelentőségének elismerése és a londoni pénzügyi érdeklődés méltatlanság mellett rámutat ezen aktus árnyoldalára is. Joggal hivatkozik arra, hogy hatalmas tőkeemny-

ség hever a palesztinai bankokban és a zsidó tőke investálási lehetőségeket keres. Sokkal nagyobb a tőkeemnyiség, mint amennyi lehetőséget nyújt az ország a tőke foglalkoztatására. Ahelyett, hogy a zsidó közgazdászok a belföldi tőket mozgósítanák, külföldi kölcsönök felé orientálódnak. A lap rámutat arra, hogy ezt a kölcsönt belföldön is meg lehetett volna szerezni és a kamatok így az ország gazdaságát gyarapítanák, nem pedig a külföldi pénzügyi piacot. Jellemző, hogy a palesztinai közvélemény nagyrésze helyesli a Davar álláspontját. A kölcsönt egyébként a városi vízellátás tökéletesítésére, az utak megjavítására, új utak építésére, a városi

KÜLDJE GYEREKEIT A TENGER MELLÉ

Prospektusok és jelentkezések: Dr. Cajal, Str. Anton Pan 38. Bucuresti. Az „Institutul de Fortificare” iskolásgyerekek (fiúk és lányok) számára Dr. Cajal egyetemi m. tanár (bucuresti gyermekorvási főorvos) és Prof. N. Dutescu (testnevelési tanár) vezetése alatt Carmen Sylvian június hó 15-én megnyílt!

Gondor, szálló felügyelet, sport, napfürdő, iszapfürdő tengeri fürdő, strand!

Csak „csigalassurággal” tudott járni

60 éves nő elkéseredett reumája miatt Kruschen gyógygyógyította

Ime egy reményt nyújtó levél mindazok számára, akik reumában szenvednek. Senki sem lehet reménytelenebb helyzetben, mint e nő, senki sem boldogabb, mint ő ma:

„Több mint tizennyolc hónapja kínzó reuma támadta meg térdeimet. Nem tudtam bot nélkül járni és akkor is csak csigalassurággal. Kórházba mentem, ahol hetenként kétszer villamoskezelésnek vetettek alá. De nem tett jót, úgyhogy felhagytam a kezeléssel és elvesztettem minden reményemet. Elmultam 60 éves és azzal a gondolattal foglalkoztam (egy munkában eltöltött évtized után), hogy vége mindennek. Nem tudtam leterdelni és lábaimat a szó szoros értelmében fel kellett tennem az ágyra, annyira gyámoltalanok voltak. Ekkor valaki csodát tett velem. „Miért nem próbálja meg Kruschent?” Követtem tanácsát és higgye el, minden mást elhagytam és csak Kruschent tettem a teámba. Most olyan gyorsan járok és szaladok, mint bárki más az én koromban vagy sokkal fiatalabb és ami még több, tudok aludni, ami rendkívül sokat jelent számomra (miután annyit szenvedtem). Mind ezért csak Kruschennek tartozom köszönettel”. — P. C.

Kruschen a májat és a veséket egészségesebb, rendszeres munkára ösztönzi; segíti azokat, hogy kiváltsák a túltengő húgysavat, ami a reumatikus fájdalmak okozója.

A Kruschen-sót több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerertárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

forgalom szabályozására és megkönnyítésére, csatornázásra és iskolák építésére fogja felhasználni a telavivi városi tanács.

A Falcor jelentése szerint rövidesen elkészül Palesztina rádióleadó állomása. Néhány hónapon belül megkezdik az első kísérleteket. Két vevőtornyot építenek 10-150 méter magasságban. Az állomás Ramallah közelében épül. Egy transzformátort, valamint a szükséges gépeket és a hálózatokat külföldről importálták. A napokban az országba érkeznek a Marconi-társaság szakemberei, hogy felállítsák a gépeket. A rádióállomás leadója a központi postaeépületben lesz, melyet most építenek Jeruzsálemben. Amíg a főposta épülete elkészül, a leadót egy bérházban állítják fel, ahol mártöbb állami intézmény van. Előreláthatólag szeptemberben kezdi meg működését a rádióállomás és a kormány máris több külföldi művészhez küldött meghívást a palesztinai rádió műsorán való szereplésre.

Sir Arthur Wauchop, palesztinai főkörmányzó a napokban meglátogatta a Vadi Chavaritban levő kolóniákat. Givat Chaimban a főkörmányzót Mose Shertok, a ciomista executív tagja üdvözölte és közölte vele, hogy Vadi Chavarit nevét Emek Chéfer-re változtatták. Givat Chaimban, melyet Arlosoroff nevére alapítottak, immár ötszáz telepes család él és tizenhat újabb telep építését kezdték meg háromszáz család letelepítésére.

Hivatalos jelentés szerint 1935 áprilisában 12.328 egyén látogatta meg Palesztinát és utazott át az országon, köztük 3737 zsidó. Az átutazók száma 1093.

Tel-Avivban „Haivri” címmel új héber folyóirat indult meg dr. Metman-Cohen szerkesztésében. A lapnak különös jellegét kölcsönöz az a körülmény, hogy egész tartalma pontozott héber szövegből áll. A lapot könnyű és egyszerű stílusban írják, főleg azok számára, akik még nem bírnak tökéletesen a héber nyelvet. A lap oktató jellegét adja meg az a kis szótár is, melyet a szerkesztőség a folyóirathoz mellékel. A Haivri bőséges hianyanyagot tartalmaz a palesztinai és külföldi zsidó életből.

A palesztinai Makkabi és Hapoel sportgye-sületek labdarugó válogatottja Egyiptom csapatát látta vendégül a napokban. A mérkőzést hétezer ember nézte végig. Különös jelentőséget kölcsönöz a mérkőzésnek az a körülmény, hogy ez alkalommal játszottak először együtt a Makkabi és a Hapoel munkáscsapat játékosai. A két sportszervezet között ugyan-éddig kiélezett harc és versengés folyt a legutóbbi telavivi Makkabiág, amikor Lord Melchet közreműködésével sikerült helyreállítani a békét a két sportgye-sület között. Az egyiptomiakkal vívott mérkőzés eredménye 2:2 volt. A palesztinai csapatot meleg ünneplésben részesítette a közönség.

SPORT

Harminckét zsidó sportegyesület kiküldötteinek jelenlétében zajlott le a Román Makabi országos kongresszusa Brailában

Cluj, június 26. (Az Uj Kelet kiküldött munkatársától). Románia ötvenöt zsidó sportegyesületét magában foglaló Román Makabi Szervezet június 25-én és 26-án, vasárnap és hétfőn tartotta rendes évi kongresszusát Brailában. A kongresszus szombaton este diszkógyűléssel vette kezdetét a brailai Makabi sajtó, modern tornateremben. A diszkógyűlésen a brailai zsidó társadalmi testületet képviselő üdvözlőtek a kongresszust, majd a Makabi gondolat rövid ismeretése után a diszkógyűlést véget ért.

A plenáris ülést hétfőn reggel 10 órakor nyitotta meg az ekzekutív elnöke, Weinberg-Verca. Az igazgató bizottság jelentette, hogy 32 sportegyesület képviselőjében 46 tag van jelen 58 szavazattal joggal. A cernauti kerületet Schindler mérnök, dr. Fränkel és Schmelzer, az Erdélyi zsidó Makabi Szervezetet Weisz Ignác képviseli.

Ezután a kongresszus bizottságait választják meg. Erdély az állandó bizottságban kap helyet.

A bizottságok megválasztása után, amelyet hosszas vita előzött meg, Weinberg-Verca, az ekzekutív elnöke tartja meg háromórás referátumát. Részletesen ismerteti a Makabi elmúlt évi aktivitását, a telavivi Makabiadat. Majd tömör, világos előadással ismerteti az ekzekutív célkitűzéseit.

A romániai Makabi szervezetbe tartozó zsidó sportegyesületeknek, mint a világ valamennyi zsidó sportegyesületének egyetlen kötelezősége van: a zsidó ifjúságnak tömegsportok útján való nevelése, amelyet megfelelő zsidó szellemű nevelés egészít ki. Sajnálatos állapot, hogy bár kevés számban — egyes romániai zsidó sportegyesületek még mindig az egyéni és iusussportokban fejtik ki aktivitásukat. Nem vonja kétségbe, szükség van ping-pongra, futballra, teniszre, vívásra, azonban ezek a sportágak nem vehetik igénybe az egyesületek büdzséit. Legalább is csak igen minimális mértékben. Az egyesületeknek minden energiájukat a tornára, atlétikára kell összpontosítani. És ebbe a munkába a zsidó nép legszélesebb rétegeit kell bevonni, kezdve legalulról.

Kéri a technikai bizottságot, hogy az állandó bizottság elé terjesztendő javaslatába vegye bele, hogy a jövőben minden zsidó sportegyesület köteles tornaszakosztályt létesíteni, továbbá a legsürgősebben női szakosztályt alakítani. Ezek hazánknál, volley-ballal és basketballal foglalkozzanak. Mondások ki, hogy minden sportegyesület kötelező jelleggel alakítson úszószakosztályt, amelyben az egyesület valamennyi tagja köteles részt venni mindaddig, míg az úszást hibátlanul elsajátította. Mondassék ki továbbá, hogy minden sportegyesület köteles ifjúsági szakosztályt alakítani. Ebben a szakosztályban 6 évtől 17 éves korig gyermekeket kell szervezni, akiket a szabad időben, valamint munkaszüneti napokon ki kell vinni a természetbe, ahol ének és táncok közben előadásokat kell tartani, ismertette a Makabi célkitűzéseit, valamint a speciális zsidó tudnivalókat. Az ilyen korán munkába vett és jó zsidó szellemben foglalkoztatott ifjúság válik a Makabi teljes értékű tagjává, akiből később instruktorkor lehet nevelni.

Kéri a kongresszust, járuljon hozzá egy Makabi-kézikönyv kiadásához, amely megfelelő utmutatásul szolgáljon a Makabi mozgalomban.

Az ideológiai referátum során részletesen foglalkozik a cionista szervezetben helyet foglalt politikai szervezetekkel, amelyek mindannyian sporttal is foglalkoznak. Az a vélemény, hogy a Makabi szervezetek teljesen pártokon felüli cionista alapon kell a nevelő munkát végezni. Politika nélkül nem lehet zsidó sportegyesület, minthogy éppen ez adja a különbséget a nemzsidó sportegyesületek és a Makabi szervezet között. Javaslatait ezirányban nem terjeszt elő, minthogy ebben a kérdésben a közeljövőben összehívuló világkongresszus fog határozni, amely kötelező lesz a világ valamennyi zsidó egyesületére. A tartalmas referátumot a kongresszus hatalmas tapsviharral jutalmazza.

A délutáni ülés a referátum fölötti vitával veszi kezdetét.

Schindler mérnök, a cernauti Makabi vezetője az első felszólaló. Mindenekelőtt is kijelenti, hogy az a konfliktus, amely eddig Cernauti és Bucuresti között fennállott és amelyet pár nap előtt döntőbírósgá likvidált, korántsem volt személyi, hanem ideológiai jellegű. Kritizálja az ekzekutív elmúlt évi tevékenységét és főleg azt kifogásolja, hogy az országos vezetőség ideológiai szempontból tett keveset, e kérdésben teljesen magára hagyva az egyesületeket. Reméli, hogy a jövőben teljes egyetértésben a maximumig megvalósítják az ideológiai programot, amelyet majd a világkongresszus kijelölni fog. Kiegészíti Weinberg-Verca javaslatát azzal, hogy még ezen évvel kezdődőleg a zsidó sportegyesületek kötelező jelleggel héber tanfolyamokat rendezzenek. (A kongresszus általában percekig tapsol.)

Professzor Weiszberg (Cahul) károsnak

tartja a Makabi gondolat szempontjából azt, ami a második telavivi Makabiadara való kiküldetés körül történt.

Olteneanu mérnök (Bucuresti) részletes kritikába részesíti az ekzekutív elmúlt évi aktivitását, főleg az ideológiai kérdés stagnálása miatt. Csatlakozik Schindler mérnök véleményéhez: Zsidó sportegyesületben zsidó szellemű nevelést. Egyik sem lehet kevesebb, mint a másik.

Hétfő reggel a kongresszus bizottságai tartották üléseiket. Délután 4 órakor nyitották meg ismét a kongresszus plenáris ülését és kezdetét vette a határozati javaslatok bevitelének, valamint a tisztikar megválasztása. A kongresszus az új ekzekutív összetételét a következőképpen döntötte: Elnök: Weinberg-Verca, alelnökök: Schindler mérnök, Cernauti és Olteneanu Bucuresti. Az ekzekutív áll továbbá hat tagból és hat póttagból, akiknek neveit tartományonként 15 napon belül kell az elnökséggel közölni, kivéve Erdélyt, amely dr. Salomon Ignác rendes tag és Weisz Ignác póttag jelölésével az oradeai konferencia után eleget tett ezen kötelezettségének. Az ekzekutív ülései mindenkor más-más tartomány székhelyén lesznek. Ezután a kongresszus megszavazta az elnöki

referátumban előterjesztett javaslatokat és pedig:

1. A sporttechnikai irányítást Cernauti végzi. (A technikai bizottság határozati javaslatát egyik közeli számunkban részletesen közölni fogjuk.)

2. A Kfar Hamakabi ügyeket Iasi végzi.

3. A klubok munkájában a közjövőben akadémikus-zsináriumot létesítsenek, ahol a sportegyesületekben elvégzendő szellemi nevelésre nyerne kiképzést az ekzekutív által kijelölt tagok. A sportegyesületekben azonnali hatállyal héber tanfolyamok rendezendők, amelyben csoportonként az egyesületek valamennyi tagjai kötelesek részt venni. Végrehajtóbizottságot az ekzekutív jelölje ki.

4. A nachsara-ügyek intézése ügyében az ekzekutív első ülésen történi döntés.

5. A költségvetésre vonatkozólag úgy döntöttek, hogy az egyesületek önkéntesen ajánlanak évi hozzájárulást. Cluj 2000, Arad 2000 lejt vállalt. A hozzájárulások a tartományi központnak fizetendők, amely 40 százaléket megtart, 60 százaléket elszámolt a központnak.

6. Országos gyűjtőakció beindítását.

7. Makabi kézikönyv kiadását. Ezután a fegyelmi bizottságot választják meg a következő összetételben: Calmanovits Iasi, Jean Clejan Bucuresti, Zisu Haber Bucuresti, dr. Schmentzer Cernauti, Schwartz Miksa Cluj. Póttagok: Berkovits Braila, Fränkel Cernauti, Halberthal Bucuresti.

A kongresszus ezután elhatározta, hogy a cernauti Makabi közjövőben rendezendő 25 éves jubileum ünnepélyét, amelyen lord Melchet is megjelenik, Románia zsidó sportja ünnepének tekintik és azon teljes vezetőség, valamint tartományi képviselőkkel vesz részt.

A kongresszus ezután a Hatikvah hangját mellett ért véget. (w—)

KÖZGAZDASÁG

Miért teszik tönkre Oradea legnagyobb iparágát?

A bőr- és cipőgyártás nehézségei szakszerű megvilágításban

— Beszélgetés Steiner Jenővel, a Carmen cipőgyár igazgatójával —

Oradea, június 26. Ismerni kell a binori főváros gazdasági strukturáját ahhoz, hogy véleményt tudjunk alkotni magunknak arról, mit is jelent ennek a városnak gazdasági jelenléte és jövője szempontjából: a cipőgyártás. Az úgynevezett konfekcionáló nagyiparosok közül a cipőgyártás az, amelynek ebben a városban évtizedes tradíciói vannak. Itt volt már a háború előtti nagy örneletes modern gyárépületben a Moskovits-cipőgyár, amely fiókrendszerrel és ismert plakátjával, a „megelőzött Moskovits"-csal országos hírnevet szerzett a régi Magyarországon.

Oradea ezt a szerepét megtartotta a háború után is. Ugyalászik, hogy „érzeke” van a város közönségének a cipőgyártásához, izlése és rátermettsége, mert rögtön a háború után idejött gyárat alapítania Steiner Jenő is, aki elismerten egyik legjobb szakértője volt ennek a szakmának még évtizedekkel ezelőtt is. Így alakult meg a Carmen és mellette a sok kisebb-nagyobb üzem, ugyannyira, hogy ma már valaki Chisinauban vagy Cernautiban, de Constantán vagy Iasiban is oradeai cipőt ajánl, az már magában véve márkát jelent. Ezért van azután az, hogy a helyi cipőgyárak több ezer munkást foglalkoztatnak. Szakkörök szerint ma legalább 3—4000 munkása van az oradeai cipőiparnak és jelenleg legnagyobb kenyéradó ipara ennek a városnak.

Az oradeai cipőgyárak anyagilag elég jól megalapozottak és mégis komoran néznek a jövőbe, de egyedül és kizárólag azért, mert az újabb általános gazdasági intézkedések nyomorítólag hatnak erre az ipárgira is. Megkérdéztük Steiner Jenőt, a Carmen cipőgyár igazgatóját, hogy milyennek látja általában a gazdasági helyzetet és milyennek szakmáját, a cipőipart?

— A nyári időszak mindenkor bizonyos stagnációt jelentett a mi szikánkban — mondja Steiner igazgató —, de ez a szokványos szezonutáni hangulat most sokkal korolyabb, mint máskor szokott lenni. Gyáramban még teljes üzemi dolgozik 800 munkás, de a Banca Nationala legújabb rendelkezései, meg a 6 százalékos forgalmi adó, az nkivül a naponta kétféle újabb rendelkezések ugyiszólván lehetetlen feladatokat elé állítanak a gyároston. Könyvni volna azt mondani, hogyha nekünk többé kerül az importcikk, meg többé a belföldi árak, akkor röviden áthárítjuk a fogyasztókra. De ezt csak papíron lehet megcsinálni, mert a gyakorlat szerint a közönség vásárlóképessége nem

emelkedik, ezáltal csökkenne az amugy sem túlerős fogyasztás és végre eredményben a kapacitásban való visszaesésben bosszúin meg magát az árak emelése.

— Nem akarjuk az árakat emelni és mégis az öszszel, de lehet hogy még előbb minden egyes cipőgyár kénytelen lesz emelni legalább 30—50 lejjel az árakat. Hogy miért? Ennek egyszerű az oka. A kormány április 1-től kezdve az addigi 2,4 százalékos forgalmi adót felemelte 6 százalékra. Míg addig a gyárosonk zöme az árakba belekalkulálta ezt, addig most kénytelen kiszámítani a 6 százalékos adó számlájában, ami nem azt jelenti, hogy a közönségre csak egyszer 6 százalékos kell járuljon, mert hiszen nem egyfajta az adó, hanem minden egyes termelőnek külön meg kell fizetni. Így a börgyároknak, akinek megfizeti a bőrkereskedő vagy cipőgyáros, azután nekünk is meg kell fizetnie a mi vevőnk. Mennyivel szebb és jobb volna, ha egyszerre mondjuk 12 százalékos számítana fel a börgyáros és mentesülne a további fizetés alól. Ennek az az előnye is megvolna különösen a mi iparunkban, hogy míg a kistermelő ugyiszólván „elbíceli” a 6 százalékos megfizetését, addig mi, a nagyvállalatok meg kell utolsó banig ezt fizessük és néhány nappal ezelőtt is egyösszegben 500.000 lejt fizettünk le ezen a címen.

— Nem elég a betegsegélyző, balesetbiztosítás, importengedélyek költségei és ezernyi más különös kiadás nehezíti meg a termelést, eddig legnagyobb csapásként ez a legújabb 44 százalékos valutafelár adta a kegyelemadókat, amely azt jelenti, hogy az importőrnek ezután — ha kap — 44 százalékos többlet kell erős valutáért fizetnie, mint eddig. A börgyár, amely minden festékét, cserzőanyagát kintől kell beszerezze, felemeli rövidesen az árait lényegesen. Hiába hirdeti a kormány, hogy „letört az áruzsorát”, jöjjenek el a gyárakba és fekete-fehéren meglátják, hogy egyedül és kizárólag ezek az intézkedések hajtják magasba az árakat és a napisajtónak állandóan kötelessége volna felvilágosítani a közönséget arról, hogy a gyáros nem akar árakat emelni, de a különböző rendelkezések kényszerítik rá és lényegesen kevesebbet keres a magasabb, mint az alacsonyabb árak mellett. Vonatkozik ez nemcsak a cipőre, hanem minden más iparcikkre is.

— Az Ugir bucaresti központja eleget

mondja ezeket az illetékeseknek, de nincs aki meghallgassa. A kereskedelemügyi miniszter is kénytelen deferálni a jegybanknak, ami pedig a szakmabeli gyárakat illeti, nincs egyáltalán összetartás. A Mociornita nagy okiráltságbeli gyárat például nem nagyon érdeklik a fejlemények, mert nagy állami megrendelések vannak, a Talpa, a Fildermann meg Grigore Alexandrescu gyárak sem foglalkoznak az összefogás nagyon fontos kérdésével.

— Tekintettel arra, hogy ezek a megszorító intézkedések nem egyedül a cipőszakmát érintik, össze kellene fogni minden egyes gyárosnak, hogy enyhítsenek ezeken az intézkedéseken. Minden kedvezés és prémium az exportőröknek, jobban mondva az export-spekulációnak, viszont minden nehézség az iparnak, amely ma már nem az úgynevezett „parazita” ipar kifejezést érdemi, hanem a teremtő konstruktív, az ország léte szempontjából igen fontos tényező.

Eddig a nyilatkozat, amely ugyanakkor, amidőn feltárja egy szakma bajait és panaszaikat, lényegében megvilágítja az ipar mai nehéz helyzetét is.

Leitner Zoltán

APRÓ HIRDETÉSEK

Házassági közlések egy szö 2 lej, Fastagszad bestrvel 4 lej. Leghíresebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jelölje levelet csak úgy továbbítunk, ha portóhíltégek mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel kötve a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mirea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Megbízható, főzni tudó zsidó leányt keresek azonnalra. Ajánlatok fizetés igények megjelölésével Kohn Simon Miercurea Nirajului címre küldendők.

Ajurozó gép, majdnem új, olcsón eladó. Terkeltaub M. Oradea, P. Mihai Viteazul 5.

Déli napos különbéjárata butorozott szoba kisdó. Str. Regina Maria 37, emelet.

Főrfi tisztviselő keres lakótársat kellemes, különbéjárata butorozott szobához. (Füred-szobahaszniát). Értekezni: Török Mária Str. Stroescu 11a, délután 2½—4-ig, este 8—9-ig.

Szép tiszta pihe olcsón eladó. Érdeklődni Str. Paris 38, hátul az udvarban.

Négy liceumot végzett fiatal zsidó leány, ki a román és magyar nyelvet tökéletesen bírja, elmenne zsidó uricsaládnak gyermekek mellé. Megkeresések: Izraelita Nőgyűlés, Alba-Iulia.

200 személyes vendéglői vagy internátusi kemence, megfelelő edényekkel, asztalok és székek eladók. Ernster, Cotulul 3.

Megbízható jobb izr. leány, ki önállóan főz, állást keres. Cím: Hirsch Adolfné Sári részére. Str. Kodor No 63, Dej.

A cluji „Mizrachi” két tágas helyiséget keres imaház céljából. Címeket kiadóba kerünk.

Olesó szobafestő, mázoló

csak

Grátzol

Str. Filipescu 15. Telefon: 7—49.
Str. Memorandului 20.

Dygetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatású a

„Bixádi víz”

amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorerősítő fájdalom ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj lerakat: Vitromin, Calea Regele Ferdinand.

Teljesen petróleum a meker

Titulescu az utolsó

Bucuresti, június 2

A Prezentul című k. Virgil Madgearu tollából cikket közöl, merteti a német-román toll függelékét. Ez amely részletesen in akarta Manolescu-Str resztül vinni az egyez ke szerint kilenc po kormánynak a kérdés dékaiit tárják fel.

1. Szaporítani a h áruforgalmat.

2. Megkönnyíteni a szu határidőre való hogy a befagyott né jeig bankhiteleket fo

3. A kamat, az am kiegyenlítése „elvbnt” lével történik.

4. Ezeket a művele szabályozására már e lapodásoktól és szer nül kell lebonnyolítani.

5. A kölcsönök aran ötvi lejáratra, a Reio tolási kamatlábnál sabb kamatlábon.

6. A román kormá róla, hogy a kifizetés termékek és egyéb, sp megállapított árak sz országba, tehát más sz lam hozzájárul ahhoz lássa el Németország niai német követelése

Hogy ezeket a műv szesítse, a román korr hogy szükség esetén egyeb jogait felfügge is haladéki adjon, ha rehajtása befolyásolna pességét a német hite teletzések teljesíté lam tehát lemond arr rossz adófizetőt vég hogy a német hitelező

7. A román kormá hogy azon összegek fe lyekek a román gazdó bocsátanak rendelkezé ia tekintetben venni ket. Tehát — írja h román kormány hajl szálni a befagyott né azokat továbbítani a v ban a petróleumváll Németország számára

8. A jegyzőkönyv szállítási szerződések,

mutatjuk kinek a le újabb palé

Ingyen gázfűzőt Nem Teljes g

Moskovits & (Főpostával

MÓRIC

Boldog

könyvnap szenzáció, kőtésben, azonnal rend később

Lepager

Postán utánvétellel. Bek könyvnapl jegyzék

Teljesen kiszolgáltatta a román petróleumipart a német tőkének a meghiusított német-román kereskedelmi egyezmény

Titulescu az utolsó pillanatban torpedózta meg az egyezményt. Miért vette ki szabadságát Manolescu-Strunga?

Bucuresti, június 26. (Az Új Kelet tud.) A Prezentul című közgazdasági napilap Virgil Madgearu volt pénzügyminiszter tollából cikket közöl, mely részletesen ismerteti a német-román egyezményhez csatolt függelékét. Ez a titkos jegyzőkönyv amely részletesen indokolja, hogy miért akarta Manolescu-Strunga tűzőn-vízen keresztül vinni az egyezményt, Madgearu cikre szerint kilenc pontból áll, amelyek a kormányt a kérdéssel kapcsolatos szándékait tárják fel.

1. Szaporítani a hitelügyleteken alapuló áruforgalmat.
2. Megkönnyíteni a német árunak hosszú határidőre való szállítását azáltal is, hogy a befagyott német követelések erejéig bankhiteleket folyósítsanak.
3. A kamat, az amortizáció és a hitelek kiegyenlítése „elvben” román áruk átvételével történik.
4. Ezeket a műveleteket az áruforgalom szabályozására már eddig fennálló megállapodásoktól és szerződésektől függetlenül kell lebonyolítani.
5. A kölcsönök aranyárakban értendőek öt évi lejáratra, a Reichsbank visszeszámitási kamatlábnál 2 százalékkal magasabb kamatlábon.

6. A román kormány gondoskodni fog róla, hogy a kifizetések fejében petróleum-termékek és egyéb, speciális egyezményben megállapított áruk szállításának Németországba, tehát más szavakkal a román állam hozzájárul ahhoz, hogy petróleummal lássa el Németországot a befagyott romániai német követelések fejében.

Hogy ezeket a műveleteket előnyben részesítse, a román kormány kötelezi magát, hogy szükségeseten adóbeajtási és egyéb jogait felfüggeszse, vagy legalább is haladékot adjon, ha a fél erőszakos végrehajtása befolyásolná az adós fizető képességét a német hitelezővel szembeni kötelezettségek teljesítésében. „A román állam tehát lemond arról a jogáról, hogy a rossz adófizetőt végrehajtsa csak azért, hogy a német hitelezőt előnyben részesítse.”

7. A román kormány kötelezi magát, hogy azon összegek felhasználásánál, amelyeket a román gazdaság támogatására bocsátanak rendelkezésére, elsősorban foglalkozzon a német vállalatokhoz, amelyek Németország számára fognak termelni.

8. A jegyzőkönyv alapján létrehozott szállítási szerződések, amelyeket a két or-

szág Kormánya is aprobál, érvényben maradnak eredeti formájukban a Románia és Németország között fennálló kereskedelmi és fizetési egyezmények megváltozása esetén is.

9. A román kormány és a román Nem-

zeti Bank kötelezi magát, hogy ha a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok bizonyos okból megváltoznak és a hitelek fizetése áruszállítás formájában lehetetlenné válna, biztosítani fogja a kinlevőségek transzferálását.

Cikkének végén Madgearu említést tett arról a szerepről, amelyet Titulescu játszott a titkos jegyzőkönyv aláírásának megakadályozásánál. A cikk politikai körökben nagy feltűnést keltett és a napisajtó, amely a cikket teljes terjedelmében vette át, különösképpen találta, hogy kormányrésztől a cikket nem cáfolták meg. Miután Madgearu a cikke végén a konkreciava levonására szólította fel Manolescu-Strungát, kétségtelen, hogy Titulescu közbelépésének és az ellenzéki sajtó telelezésének tudható be, hogy Manolescu-Strunga egyelőre kivette a szabadságát.

Roosevelt nagyarányú adóemelési terveire menekülni kezd az amerikai tőke

A dollár újabb árfolyamzuhanásával számolnak

Washington, június 26. A demokratikus párt vezetősége elhatározta, hogy Roosevelt adóreformját az ülésszak folyamán tárgyalgattatja a törvényhozással. Ellenzéki körökben ellenzék az adóemeléseket, mert attól tartanak, hogy ezek még jobban megbénítják a vállalkozási kedvet. Ha az adóemelésekből egy milliárd dolláros bevételi többlet állna is elő, ezzel még amugysem lehet az amerikai költségvetés

egyensúlyát helyreállítani. A londoni devizapiac eseménye a dollár lanyhulása. Ugy látszik, Roosevelt adóemelési javaslatainak hatására az amerikai nagyitka előkészületeket tesz a menekülésre, aminek a dollár árfolyamára igen kedvezőtlen kihatása lesz. Tőzsdeköri körökben is számolnak dollár árfolyam zuhanásával.

Laval deferált a baloldali pártok követeléseire elötte és elhatározta a jobboldali szélsőségek megfékezését

Párizs, június 26. A déli lapok közlései szerint Laval deferált a baloldali pártoknak s ígéretet tett arra, hogy megfékezi a jobboldali szervezetek törvénybe ütköző mozgalmait. A miniszterelnök a tényleges tiszteknél el fogja tiltani a politikában való részvételt. Egyidejűleg a karhatalmi szervek parancsnokai rendelkezést kaptak arra, hogy a longchamps-i futtatásokon fokozottan

gondoskodjanak a rend fenntartásáról, miután azokon Lebrun elnök is megjelenik s hír szerint a jobboldali szervezetek az ellenük elleni tüntetésre készülnek. A lapok közlései szerint a közelnapokban intézkedések fognak történni a jobboldali alakulatok katonai jellegű gyakorlatainak betiltása iránt, mert gátat akarnak vetni a hangulat újabb kieleződésének.

Eltemették Ghita Crişant

Beiusban helyezték örök nyugalomra a volt erdélyi minisztert

Bucuresti, június 26. (Az Új Kelet tud.) Kedden délután a bucaresti Biserica Alba templomban istentiszteletet tartottak a felavatalt Ghita Crisan lelkiüdvéért. A kormány részéről megjelent Lepadatu kultúrminiszter, a vaidisták részéről Voicu Nitescu, C. Angheliescu, D. R. Ioanitescu, N. Saveanu, a képviselőház elnöke, valamint a nemzeti parasztpárt vezérkara: Mihalache, Madgearu, Raducanu, Rujinski, tábornok, Ghelmegeanu, stb. Az istentisztelet után a fővárosban lakó bihormegyeiek nevében Ion Dočan bucsuztatta a halottat, majd dr. Dobrescu Aurel és Prie Octavian méltatták Ghita Crisan érdemeit. Ezután a koporsót az elhunyt barátai vállukra emelték és a halottas kocsihoz tették. A temetési menet az északi pályaudvarhoz vonult, ahol az oradeai gyorshoz csatolt

külön kocsihoz helyezték el Ghita Crisan földi maradványait. Szerdán reggel féltíz órakor érkezett meg Clujra a halottat szállító vonat. A volt miniszter anyja, nővére, sógora és öccsei az éjszaka folyamán a koporsó mellett amelyet teljesen elboritanak a barátok és tisztelők virágkoszorúival. Többek között Titulescu külügyminiszter is koszorút helyezett el Ghita Crisan koporsójára. Ugyanezzel a vonattal utaztak Beiusba Moldovan Valer professzor, dr. Aurel Dobrescu, Ghita Pop, dr. Ioan Pop, Virgil Potarca volt miniszterek, valamint dr. Ionel Pop, Dinu Simian és mások. A temetés szerdán délután ment végbe, impozáns külsőségek között és a bihormegyei parasztság nagyszámú részvétele mellett. A nyitott sír előtt Maniu Gyula bucsuztatta a halottat.

Hol tölti szabadságát?

Teljes kurát pausálárban elsőrangú ellátással csak az

„EUROPA” Román Nemzeti Utazási és Turisztikai irodáknál kaphat

Fürdőszállodák saját kezelésben és pausálkura-szerződések a következő fürdőkben: Buzias Carmen Syiva (Movila Tekeghiol), Episcopesti (Püspökfürdő), Lacu Ghilcos (Gyilkostó), Băile Herculane (Herkulesfürdő), Ocna Sibiului (Vizakna), Sovata (Szovátá) Tusnad (Tusnádfürdő).

Képviselők és kirendeltségek az ország összes nagyobb városában. Clujon az „Economia” Piaţa Unirii 23 és „Hermes” Calea Regele Ferdinand 13.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztálya f. hó 30-án, vasárnap a következő kirándulásokat rendezi:

Autós kirándulás turisták és vikendezők részére a Ghéczi várhoz és Testesre, illetőleg a vikendezők részére a Ghéczi várhoz és furdésre alkalmas helyre a Jára vizénél. Indulás reggel 6 órakor.

Autós kirándulás vikendezők részére a tordai bányafüredőbe. A kirándulás részveveit díja egész napra érvényes fürdőjeggyel, tagoknak 77 lej, vendégeknek 87 lej.

Gyalog kirándulás vikendezők részére Cluj környékére, a Szamos mentén furdésre alkalmas helyre. Indulás reggel fél 8 órakor.

Az autós kirándulásokra jelentkezni pétek estig bezárólag az Arena sporttérletben lehet. A Haggibbor valamennyi kirándulásaira az indulás a Cal. Marechal Foch 10 alól történik. A Haggibbor—Hanoar felkéri a zsidó ifjuságot, hogy a kirándulásokon minél nagyobb számban vegyen részt.

Vendégeket szivesen lát a vezetőség.

Dr. Gara Ernő akciója

Julius 6-án indul a vándorfürdőzési akció

Dr. Gara Ernő akciója július 6-án indul a vándorfürdőzési akció. A vándorfürdőzési akció bejelentése nagy érdeklődést keltett. Több irányból érkezett az a kívánság, hogy az indulás időpontja július első napjaira kitoldódjék, mert a nyári szabadságolások megkezdésével így hozható összhangba ez a nagyszerű fürdőzési akció. Ennek megfelelően megváltozott a kirándulás megkezdésének az időpontja július 6-ára, szombatra. Így tehát július hó 6-án, szombaton reggel 6 órakor indul Clujról és egyébként az eredeti program szerint tart végig, most már a megváltozott dátumok szerint ez a nagyszerű akció, amely felejtethetetlen lesz a résztvevők számára. Jelentkezés legkésőbb július hó 1-ig az Új Kelet utazási osztályánál.

B. Bernstein Jolán növendék hangversenye. Tegnap este a katolikus gimnáziumban tartotta B. Bernstein Jolán, az ismert zenepedagógus növendékeinek zongora-hangversenyét. A hangversenyen nagyszámú közönség jelenlétében vonultak fel B. Bernstein Jolán fiatal növendékei, akik tanárújuket dicsőítő precizitással és átérzéssel interpretálták a műsor finoman összeválogatott számait. A kis növendékek közül különösen kiűnt Rosenthal Evi, aki a korabeli gyermeknél megszokott teljesítménnyel jóval többet nyújtott, biztos és átérzéssel játszott Bach Solfeggiójával és Dohnányi: Gavotte et Musette-jével. De a többi növendékek is kivétel nélkül nagyon ügyesen és kedvesen játszottak, ami kétségtelenül tanárúknak, Bernstein Jolánnak lelkiismeretes és gyakorlott pedagógiai készségére vall. Úgyesen játszotta Harnik Cunci Tschajkowszky: Kinderstückjét. Weisz Judit Tschajkowszky: Mazurkáját. Lusztig Médi Moscheles: Rondóját. Schwartz Ella Schubert: Eccossaisesét. Dávid Edit Chopin: Mazurkáját. A műsor második részében Bernstein Jolán serdültebb növendékei játszottak a közönség nagy elismerésére. Elek Ilonka kedvesen és tehetségesen interpretálta Mozart Fantasiáját. Silbermann Vera Mendelssohn: Rondo Capricciosóját adta elő. A közönség viharosan megtapsolta és ötször hívta függőny elé a tehetséges fiatal növendéket. Rosmann Tibor Rachmaninoff: Humoresquejét játszotta igen kedvesen átérzéssel és bámulatosan jó technikával. Dutsek Elza Schumann: Papillonját adta elő kiforrott technikával. A szépszámu közönség elismerő tapsokkal honorálta a gyermekek teljesítményeit és többször hívta függőny elé lelkiismeretes pedagógusukat: B. Bernstein Jolánt.

V. POP modern szobafestő és mázólo

Cluj, Str. Berde 2. Épület- és szobafestés modern mintákkal és modern módszerekkel. Különlegességek: Furniros és szines butor-spricelés (dukolás) a legújabb eljárások szerint. Tömegcikkkel mázólasa és fényvéze. Elsőrendű kivitel garancia mellett. Olcsó árak.

Ingyen mutatjuk bárkinek a legújabb patent **PETROL-gázfűzőt** Nem fűstöl, 1 lit. PETROL 8 órát ég **Teljes garancia!** **Moskovits & Comp. CLUJ** (Főpostával szemben)

MÓRICZ ZS. Boldog ember könyvnap szennáció, 320 lap, egészvászonkötésben, azonnal rendelve **Lei 99** később **Lei 119**

Lepagenál, Cluj Postán utánvétellel. Beküldve franco. Kérjen könyvnap jegyzéket Lepagetól Cluj.

szobafestő **lót** **ak** **Grátzol** **Telefon: 7-49.**

viz **bel,** epehótyag és **almak** ellen a legjobb **enyhén,** biztosan **hat.** Kapható minden **Vitromin, Calea Re-**

Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ (8)

S egy érdekes mesével élesztette fel hallgatói érdeklődését.

Nem fejezhette be, mert fia nehéz, vontatott léptekkel, mintha élettelen testet cipelné, kifordult a szobából.

Milyen gyámoltalan ez az ember a mindennapi életben! — gondolta Reb Majse Teitelbaum és sóhajtott. Hányszor magyarázta neki, hogy aki nem feszíti lábát a földnek, nem emelkedhetik föléje... Egyidőben rá kellett parancsolnia, hogy ne bójtöljön heteken át, később a felesége bepanaszolta, hogy nem vesz tudomást létezéséről és annyira elmerült a kabbalában és úgy keresi a magányt, hogy hálószobájukból kivette az ágát. Akkor behívatta és egy egész órán keresztül dorgálta. Előbb magyarázta neki: végeredményben Isten azért teremtette a világot, hogy az emberek benépesítsék a földet és nem okos dolog a természet rendjét megváltoztatni. Egy órán át beszélt — eredménytelenül. A végén gezéra erejével kellett ráparancsolnia, hogy helyeztesse vissza az ágat és éljen úgy, ahogy emberek szoktak.

Az asszonyt sajnálta. Szegény Rajze Blime... Egy asszony, aki ismeri a szentírás huszonnégy könyvét, a talmudi legendákat és a midrasokat és úgy ír héberül, hogy az embernek gyönyörűsége telik benne. És ennek az asszonynak még soha zokszó nem hagyta el ajkát... Talán évszázadok óta nem akadt ilyen jámbor emberpár.

Tulajdonképpen mi van fiával? Alapjában véve tökéletes ember, minden jó tulajdonsága megvan, csak a lényeg, az amit nem lehet megérteni, amit nem lehet tanítani és nem lehet örökségbe átadni, — mintha hiányozna belőle... A szakáll hullámzása, a tekintet, amely néha határozott és energikus, néha fáradt és révedező, a széles homlok csillogása, egyszóval mindaz, ami magával ragadja a tömeget...

— És mégis meg kell szerezni a szigeti rabbi-széket — állapította meg teljes határozottsággal. A hitközség kitűnő keret, a gólszbeli zsidóság egyetlen fóruma és minél nagyobb hitközséget fognak gyermekei kormányozni, annál izmosabb lesz a chaszid-mozgalom, melynek első plántáit egy negyedszázaddal ezelőtt ő maga ültette el ebbe a szikkadt humuszba...

Ebben az időben nyugodtan gondolhatott munkakörének kiterjesztésére, mert előrelátását az események igazolták. A világi műveltség ténylegesen kezdett tért hódítani a magyarországi zsidóság között is és egymásután rohmozta meg a tradíció bástyafalait. Pesten bevezették a Németországból átvett reformokat és az elkülönülés egyre távolgabb réseket hasított a zsidóság soraiban. Az ujhelyi rabbi és az askenázi rabbi harcmodora merőben elütött egymástól. Amíg az askenázi rabbi polemizáltak és leseregetek, átkoztak, rágalmaztak, vagy sárt dobtak, az ujhelyi rabbi épített. Müntz budai és Szófer pozsonyi rabbiakkal ellentétben ő nem folytatótt közvetlen harcot a reformátorok ellen. Nem küldött mérges nyilakat az ellentáborba, hanem egyre szilárdabbá tette a maga várfalait. Chorin és társai, akik kezdetben azt hitték, hogy a modern közszellem utját éppúgy nem lehet elállani, mint ahogyan az ismert anekdotában a keresztbefekvés által nem zárhatta el a prágaiak népszerű bolondja a Prágába vezető utat, az első roham után csalódtak. Nyilvánvaló lett, hogy az askenázi hitközségekkel felvehetik a harcot, de ott, ahol elültették a chaszidizmust, annak ellenállásán hosszú, beláthatatlanul hosszú ideig minden hitújító kísérlet csúfosan meg fog bukni.

De a rabbinikus zsidóság részéről sem volt semmi akadály annak, hogy fia révén munkakörét kiterjesztesse. Ha kezdetben voltak is aggályai ebben a tekintetben, az esztendőknél ezek véglegesen eloszlottak. A rabbinikus zsidóság vezetői belátták, mit jelent az ő munkássága a tradícióhűség szempontjából. Volt ugyan egy za' aré mozzanat, amikor közölte és Reb Majse Szófer pozsonyi rabbi között hamis rágalmakkal akarták a barátságát megbontani, de a pozsonyi rabbi okos ki-magyarázása a legfényesebb elégtételt szolgáltatva neki. A pozsonyi rabbi levelet irt és pontosan körvonalazta nyilatkozatát, melyet a korporatív chaszidizmus, a szefárd ritus és a Sulchan Aruch integritásával kapcsolatosan tett, majd így folytatta:

„Ezek voltak az én nyilatkozataim. Egy olyan kiváló egyéniség ellen, amilyen Ön, soha nem ejttem egyetlen illetlen szót sem. Ha ezen nyilatkozatomban tévedtem volna, kérem, tanítson és mutassa meg nekem az igazság utját. Szívesen fogom hagyni, hogy rendre utasítson. De remélem, hogy engedékeny és megbocsátó lesz velem szemben és imájába fogja foglalni a nevem.”

Reb Majse Teitelbaum ismerte az emberi természet és számolt a lehetőségeivel. Tudta, hogy más a chaszidizmus Wolhyniában és más az Magyarországon. Az ideplántált eszme változott előfeltételek mellett élni csak meg és fejlődhetik tovább. Az itteni chaszid-rebének rendelkeznie kell az askenázi-rabbi összes tulajdonságaival. Kitűnő talmudtudósoknak kell lennie, jesivát kell tudnia vezetni és arra kell törekednie, hogy minél

nagyobb hitközség élére kerüljön, mert annál nagyobb apparátust állít a chaszidizmus szolgálatába. Nagyon jó, hogy Reb Eluzer Niszen Sighetre kerül, alkalmasabb a talaj arra, kelet felé... Jobb, ha ott gyökeret ereszt. Nyugaton askenáziok vannak, régi hitközségek, ott Pozsony terjeszti sugarait... Sigheten ki kell építeni a chaszidizmus erős várát és ennek idővel Pozsony is be fog hódolni...

A következő pénteken megérkeztek a sighet-i hitközség kiküldöttei. Magukkal hozták a „rebuneszbrif“-t Reb Luzer Niszen részére. Nyolcvankét bálbósz irta alá, csak néhányan vonakodtak, mert azok az elhalt rabbi vejét, Reb Jozsef Stern akarták a rabbi-székre ültetni. A szombatot emelkedett hangulatban töltötték. A rabbi biztos volt abban, hogy fiának jól fog tenni a változás és a hitközségi ügyekkel való foglalkozás.

Szombat este, havdole után utrakézen állottak a szekerek a rabbi háza előtt. A rabbi szobájába hívatta Reb Luzer Niszent, leültette és nyugodtan kezdte rábeszélni:

— Most elmegyünk Sighetre, ahol rabbinak választottak és én elkísérek. Fontosnak tartom, hogy rabbi légy, mert a hitközség a mi erős várunk és a rabbi-székből könnyebben lehet hatni a zsidó lelkekre. Remélem, megértettük egymást.

Reb Luzer Niszen nem szólt semmit. Felállott. A rabbi karon fogta, két gabbe hozta a kabátokat és talisz-zsákokat és beülték az első szekérbe.

Reb Majse Teitelbaum és fia nekivágtak Sighetnek.

Az ujhelyi caddik ekkor már hetvenkilenc éves agastyán volt.

NYOLCADIK FEJEZET

Népes zsidó községet talált Reb Majse Teitelbaum Sigheten, amikor fia beiktatására a városba érkezett. De a városon kívül is sűrű zsidólakta vidékek számított az egész megye. Mégis, a maramuresi zsidóság multjában volt egy szépséghiba, melyet takarítani kellett és amely miatt a maramuresi zsidók hosszú időn keresztül minden vallási dologgal szemben bántó közömbösséget tanúsítottak. Ezt a szépséghibát az álmissiási mozgalom okozta.

Mert Tóbia Kóhennek, az okos és józan konstantinápolyi orvosnak a tizenhetedik század végén tett ama panaszja, hogy Törökországban minden szédülő és álmissiási hitre és hívekre talál, Maramuresre különösen vonatkoztatható. Bárha az akkori gyér zsidó lakosság miatt olyan mérvű rajongás, amelyet a XVII. század közepétől a XVIII. század második feléig terjedő időszakban fellépő messiási csalók a szomszédos országokban idéztek elő, ugyszólván lehetetlen volt, mégis mindegyik impozitor követőkre talált itt is és minden mozgalomnak hullámai ide is elértek.

Maramuresben az 1700-as években még nagyon kevés zsidó lakott. Alig néhány száz család. A sűrűbb település akkor vette kezdetét, amikor a lengyelországi zsidóság a Chmelnickzy-féle pogromok után nagy tömegben kezdte meg előnyomulását Kelet és Délkelet felé.

A tizenharmadik század elején, amikor Maramuresben az első zsidó községek alakultak, új irányzat volt tapasztalható a sabbateizmusban. Ez a mozgalom eredetileg nem volt más, mint a hit Sabbatai Cvi messiási rátermetségében. A zsidóság nyomorusága és egy derültebb kor utáni vágyakozása okozta, hogy Sabbatai Cvi fellépésekor nemcsak a gettók könnyen hívó tömege, hanem hétróbb jámborok és izmosesü tudósok is bizalommal várták a smyrnai messiástól a megváltást. Vízont a tizenharmadik században az a név főleg azt a törekvést jelölte, amely a talmud befolyását a zsidó életre ki akarta küszöbölni, ami kezdetét jelentette a zsidó reform-mozgalomnak. A sabbateizmus mindkét iránya a frankistáknál egygyólvadt és egy olyan zagyva vallási mozgalomnak adott életet, amely valóságilag megrázkódtatta a zsidóságot.

Frank Jakabnak hívták az utolsó álmissiást, aki erkölcsi romlottságban és szemfényvesztő leleményességben tultett minden elődjén és többek között egy fél évszázadra megpecsételte a maramuresi zsidóság sorsát is. Már 1759-ben, amikor Podoliában kezdett szerepelni, két sighet-i ember is tartozott környezetéhez. Az egyik, bizonyos Májor ben Dávid (Dávidovits) zsidóbíró volt, aki vagyona és ügyessége révén vezető szerepet vitt. A maramuresi zsidóbíró állandó összeköttetésben állott mesterével, híveket toborozott neki és anyagilag támogatta.

Davidovits Májerral az élen a sighet-i zsidó község előljárói elindítottak egy akciót, amely az akkori szétzilált Lengyelországban felkavarta a kedélyeket s sok fájdalmat, szégyent meg keserűséget zúdított a zsidóságra. 1759 február 20-án Frank megbízásából egy hattagu delegáció jelent meg Lubieszky lemebergi érsek előtt. A küldöttség, melynek élén Dávidovits Má-

jer, Szrulovits Mózes és Slomovits Áncsel szigeti előljárók állottak, emlékiratot terjesztett az érsek elé.

Ebben az emlékiratban bejelentik az érseknek, hogy el akarják hagyni őseik vallását és a katolikus egyház kebelébe kívánnak megtérni. A beadványban többek között ezeket írják:

„Sem az éhség, amely meggyötört bennünket, sem a száműzetés, amelyben részünk volt nem birt bennünke: eltéríteni őseink hitétől. Sokat szenvedtünk, vándorlás, gond és bosszúság volt az osztályrészünk, de mindezeket keresztül ragaszkodtunk hitünkhöz és nem adtuk kezét a katolikus egyháznak. De most, egy isteni hang szól hozzánk és fénye ránkvilágít, hogy kivesszen bennünket a sötétségből. S akárcsak őseink, akik nem szegték meg az Ur szavát, úgy mi sem lehetünk háládatlanok a könyörület és jóságos Istennel szemben, ezért örömmel jövünk, hogy a szent katolikus egyházhhoz csatlakozzunk. Kérünk, uram, adjál helyet és tedd lehetővé, hogy ellenfeleinkkel, a talmudkövetőkkel megverekedhessünk: hogy vita során kézzelfoghatóan és megcáfolhatatlanul bebizonyíthassuk, miszerint szentek a katolikus egyház igazságai és egyben felfedhessük a zsidók bűneit, gonoszságait és főleg azt a körülményt, hogy még mindig szomjuhozunk ártatlan vért venni szükségleteikhez...”

A szigeti előljárók által elindított akció keserves helyzetbe sodorta a lengyelországi zsidóságot. Az emlékirat a hirhéd nyilvános lemebergi talmud-disputát eredményezte, a vitát azonban sorozatos botrányok, zsidóellenes kilengések és a talmud-könyvek elégetése előzték meg. A zsidóság történetében ez volt az első eset, amikor szektaoa tömörült renegátok az ősidők kódében fogant vérvád-babonával indokolták meg a zsidóságtól való elszakadásukat. De maga a talmud-vita is szálamtas képet nyújtott. A zsidó rabbinusokat kényszerítették, hogy jelenjenek meg a nyilvános vitán, amelyet a katolikus egyház segédletével rendeztek meg. Az egyik oldalon kaftános-pájeszos zsidók voltak — s a másik oldalon is. Az egyik oldalon becsülettel védelmezték meg a zsidóság erkölcsi tisztaságát és igazságait, a másik oldalon — immár a kereszt árnyékában — rágalmaztak, hazudtak, gyaláztak és kapkodtak és próbáltak erkölcsi támpontot keresni, hogy fanatikus lelküket megnyugtassák. Mindez a hivatalos katolikus egyház asszisztálása mellett történt, az ő meghallgatásával és az ő utasításai szerint. A katolikus papoknak még tol-mácsolni is kellett a hallgatóság és a vitaközö felek között, mert a vitaközö felek — úgy a talmud követők, mint a keresztet áhitozók — a jiddis idiómán kívül egyetlen élő nyelvet sem ismertek.

A nyilvános vita után, amelyben természetesen a frankisták hivatalosan „legyőzték” a talmudzsidókat, a mozgalom vezére első megszorultságában felvette a kereszténységet. A vezért és profétát követték a hívők. A kereszténység azonban csak álarc volt számukra, ők továbbra is zagyva vallásuknak hódoltak, a kabbala nevében tiltakoztak a talmud ellen és a gnosztikus kabbalának a katolicizmussal való egységbe foglalására törekedtek. De az elméleti résztől eltekintve, erkölctelen életet folytattak és vallási kultuszuk a legszörnyűbb orgiákban érte el tetőfokát. A lengyel inkvizíció emiatt Frank Jakobot Csensztechov várába csukatta.

A vezér népszerűségének nagysága a letartóztatás után sem zsugorodott össze, hanem ellenkezőleg: a vezérbe vetett hit megerősödött és a mozgalom nagyobb lendületet vett. Ebben az időben egymásután járultak a maramuresi zsidók a keresztelő medence elé. Az új vallás csábította a tudatlan népet. A hagyományos zsidó vallás és az új vallás között valóban ég és föld volt a különbség. Míg az előbbi a zsidó nyomor kárpótlásaképpen tulvilági üdvöt ígért, addig az utóbbi földi javakban való dusrálást jelentett. Az új vallásnak nem az volt az előnye, hogy tanításai szerint a messiás már megérkezett, hanem az új hívek a kereszttség felvétele révén ingatlan vagyont szerezhettek, megszabadultak a tolerenciális taxáktól, amelyek nyomasztólag nehezettek rájuk és megnyílt előttük a város is, ahová addig — kincstári bányaváros lévén — csak néhány privilegizált zsidó tehetett be a lábát. A zsidó-frankisták beköltöztek Farkasrévről, Csárdáról és Karácsonyfalváról és Sighet népes zsidó-frankista község lett. A dolog itt annál könnyebben ment, mert Sigheten a hivatalos zsidóság, a zsidóbíró, az előljárók, fiatalok és vének, mindannyian frankista-keresztények lettek. A térítés is annál könnyebb volt, mert meg lehetett győzni a tudatlan népet az új vallás előnyeiről. A térítők a sighet-i zsidóbíróra hivatkoztak, aki néhányszor megjárta Lengyelországot és egy alkalommal, mint lengyel nemes jött haza, kinek ujonnan készített peccsétjében ötágu korona csillogott.

Amig Frank a csensztechovi várban raboskodott, állandó összeköttetésben állott maramuresi híveivel. Egész gárdájában őket tartotta legmegbízhatóbbaknak. Levelei és naplójegyzetei között gyakran szerepelteti „Májor Szihoter“-t (a sighet-i Májert), aki kurirok révén gyakran küldött neki pénzt és biztató híreket. Ő megszötte a terveket és várta a szabadulást. Eltekintve attól, hogy céljával pénz- és hatalomvány párosult és függetlenül attól, hogy vallásában szerepet játszottak az erkölctelen orgiák és az éjjeli szeánszokon való fajtalanokodások, az a cél lebegett Frank Jakab szemei előtt, hogy változtassa meg a zsidóság tarthatatlan helyzetét. Ezért beszélte rá őket, hogy árulják el őseik hitét, vegyék fel a keresztény vallást és az összes európai népek védszárnyai alatt kezdjenek új életet.

(Folytatjuk.)

— Julius 1-re tanárok nyelvviszák: A közoktatásigra hozza, hogy a 340 nárók román nyelvlius 1-re halasztotta

— Amerikában suttatín az örökségeket: A szenátus pénzügHarrison a kincstártott megbeszélésékormány törvényterhivatva lesz 340 nárók az államnak az új adóilletékek által

— Az új jugoszlávációjától tartanak: Az új jugoszláv kedvezően fogalylek azonban attól tbinet Németország ffolytatni.

— Nyolc nap alatajavaslatot dolgozmaPárizsból jelentik: A239 ellenében elfogképviselő javaslatátválasztási bizottságnalatt új választási nek alapja a proporc

— Árviszok okozottrestiben. Bucurestiben a felhőszakadás 85-nel a főváros uccáit. S alá. Averescu Marsalvó villájába, valamintlyiségeibe is behatolt kellett segítségül jönnközött a vasutvonvalBrasov megyében Ha csapás agyonütötte Rosa asszonyokat, akiktek a vihar előtt.

— A „Paul Ehrlich sület” f. hó 27-én, csan 9 órakor tartja émanyos szakkülését aDr Ornstein Sándor: Ssa. Dr Unger Lászlódousi solganal B. ol. kte. Dr Stern Vilmos: Dr Walter Leó: DemLászló: Szembeteg vendégeket szívesen lá

— Vizsgahangverseny Magyar Zenekonzerveste a Magyar Zenekörkei tartották zsufolt vizsgájukat. Az énekesVégh Kató, MoldovánIona és S. Fogarassyközül Szabó Gabriella, lászi Sándor és Csekeközül Matolcsay ZoltánVodicska Irén, BaganMelinda, Salzer Márta, Iona komoly mértékkesitményt nyújtottak. énekkora Kodály renddallam Pünkösddő-jét lendülettel. A műsor vékiosztotta a növendéke majd dr Koleszár László Egyesület elnöke mondo

S
TA

Tervezőink művezete

Munka-szaktudó

Anyagjaink ki nyújtják Önnek az mely a butorvára

Hivjon benn olyan ra amely

Áncsel szigeti elől-
t az érsek elé.
ik az érseknek,
át és a katolikus
A beadványban

ört bennünket, sem
nem birt bennün-
zenvedtünk, vándor-
lyrésznünk, de mind-
nykhoz és nem ad-
De most, egy isteni
ágít, hogy kivezes-
rcsak őseink, akik
mi sem lehetünk
ágos Istennel szem-
szent katolikus egy-
n, adjál helyet és
a talmudkövetők-
során kézzelfogha-
nyithassuk, miszerint
és egyben felfed-
és főleg azt a kö-
nyhuoznak ártatlan

ott akció keserves
zsidóságot. Az em-
ergi talmud-disputát
zatos botránnyok, zsi-
nyvek elégetése előz-
 volt az első eset,
k az ősidők kódében
meg a zsidóságtól
lmud-vita is szánal-
usokat kényszerítet-
os vitán, amelyet a
ztek meg. Az egyik
ltak — s a másik
ülettel védelmezték
és igazságait, a má-
nyékában — rágál-
apokdtek és próbál-
fanatikus lelküket
katolikus egyház
meghallgatásával és
papaknak még tol-
és a vitaköz felek
y a talmud követők,
dis idiómán kívül

en természetesen a
a talmudzsidókat, a
gában felvette a ke-
követték a hívők. A
t számukra, ők to-
ttak, a kabbala ne-
gnosztikus kabba-
te foglалására töre-
kintve, erkölcselen
uk a legszörnyőbb
gyel inkvizíció emiatt
csukatta.

sága a letartóztatás
ellenkezőleg: a ve-
mozgalom nagyobb
ymásután járultak a
lence elé. Az új val-
hagyományos zsidó
an ég és föld volt a
nyomor kárpótlása-
az utóbbi földi javak-
lásnak nem az volt
messiás már megér-
ztség felvétele révén
szabadultak a tole-
tolog nehezettek rá-
s, ahová addig —
néhány privilégizált
ankisták beköltöztek
nyfalváról és Sighet
A dolog itt annál
hivatalos zsidóság,
és vének, mindannyi-
A térítés is annál
yözni a tudatlan né-
ők a sigheteri zsidóbi-
megjárta Lengyelor-
nyel nemis jött ha-
jében ötagu korona

várban raboskodott,
aramuresi hivel.
megbízhatóbbaknak.
gyakran szerepelteti
ert), aki kirirok ré-
biztató híreket. Ő
abadulást. Eltekintve
lomvány párosult és
szerepet játszottak
széanszokon való faj-
ánk Jakab szemei
dóság tarthatatlan
ost árulják el őseik
st és az összes euró-
nek új életet.

HIREK

— Julius 1-re halasztották a kisebbségi tanárok nyelvvizsgáját. Bucurestiből jelentik: A közoktatásiügyi miniszter köztudomásra hozta, hogy a középiskolai kisebbségi tanárok román nyelvvizsgáit június 25-ről július 1-re halasztották.

— Amerikában súlyosan meg fogják adótatni az örökségeket. Washingtonból jelentik: A szenátus pénzügyi bizottságának elnöke, Harrison a kincstári államtitkárral folytatott megbeszélése után kijelentette, hogy a kormány törvénytervezeten dolgozik, amely hivatva lesz 340 millió jövedémet biztosítani az államnak az örökségekre kivetendő új adóilletékek által.

— Az új jugoszláv kormány német orientációját tartanak Angliában. Londonból jelentik: Az új jugoszláv kormányt meglehetősen kedvezően fogadták angol körök, amelyek azonban attól tartanak, hogy az új kabinet Németország felé fog kedvező politikát folytatni.

— Nyolc nap alatt új választási törvényjavaslatot dolgoznak ki Franciaországban. Párizsból jelentik: A kamara 320 szavazattal 239 ellenében elfogadta Bracke szocialista képviselő javaslatát, mely megbízást ad a választási bizottságnak, dolgozzon ki 8 nap alatt új választási törvényjavaslatot, melynek alapja a proporcionalitás legyen.

— Árviszok okozott a felhőszakadás Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Bucurestiben a felhőszakadás 85-mm-es esővel árasztotta el a főváros utcáit. Sok ezer ház került víz alá. Averescu Marsallnak a Kiseleff-uton levő villájába, valamint a szovjetkövetőség helyiségeibe is behatolt a víz és tüzoltóknak kellett segítségül jönniök. Galati és Tecuci között a vasutvonal is megrongálódott. — Brasov megyében Harniu községben villámcsapás agyonütötte Roth Mina és Frantz Rosa asszonyokat, akik egy fa alá menekültek a vihar elől.

— A „Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület” f. hó 27-én, csütörtökön este pontosan 9 órakor tartja évről évről 81. rendezendő tudományos szakkonferenciáját a következő programmal: Dr. Ornstein Sándor: Szembetegség bemutatása. Dr. Unger László: Typo-bacillosis Lardousi solganal B. ol. kezeléssel gyógyult esete. Dr. Stern Vilmos: A női sexualhormon. Dr. Walter Leó: Demonstrációk. Dr. Farkas László: Szembeteg bemutatása. — Orvosvendégeket szívesen lát a vezetőség.

— Vizsgahangverseny és záróünnepély a Magyar Zenekonzervatóriumban. Kedden este a Magyar Zenekonzervatórium növendékei tartották zsufoit tereben értékes záróvizsgájukat. Az énekesek közül Dávid Ilona, Végh Kató, Moldován Melinda, A. Simoaka Ilona és S. Fogarassy Klára, a hegedűsök közül Szabó Gabriella, Guráth Erzsébet, Halász Sándor és Cseke Vilmos, a zongoristák közül Matoicsay Zoltán, Schmerhoit Margit, Vodicaka Irén, Bagaméry Kató, Moldován Melinda, Salzer Márta, Gál Anna és Braun Ilona komoly mértékkel mérhető zenei teljesítményt nyújtottak. A leány növendékek énekkora Kodály rendkívül nehéz, de csupa dallam Pünkösdlő-jét adta elő rendkívül lendülettel. A műsor végén dr. Ruzitska Péla kiosztotta a növendékek közt a jutalmakat. Majd dr. Koleszár László, a Konzervatórium Egyesület elnöke mondott záróbeszédet.

Szokjon le a dohányzásról,

— Megkezdődött a bucaresti hadbírószágon a monstre kémkedési pör tárgyalása. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt vette kezdetét a bucaresti hadbírószágon a Magyarország javára elkövetett kémkedési pör. A hadbírószágot elnöke Cristescu ezredes, míg a vádat Atanasiu kapitány képviseli. A vádlottak: Putnik mérnök, Alexandru Man, Antonescu főhadnagy, I. Golopentza, George Bosel mérnök, Aristia P. Oprisan kémkedés és hazaárulás vádjával állanak a bíróság elé. A személyi adatok felvétele után megkezdtek a vádrat felolvasását, amivel a délelőtti ülés tartama kimerült.

— Mégis fuzionál Jorga és Cuza pártja? Bucurestiből jelentik: A Tempo értesülése szerint a Goga és Cuza pártok közötti fuzion tárgyalások folyamatosan vannak. Ha a fuzion megvalósul, Valjean és barátai elhagyják Gogát és Argetoianu pártjába kérik felvételüket.

— Az ort. zsidó hitfelekezeti országos képviselői ülése. Junius 24-én tartotta meg Clujon rendezésű közgyűlését az erdélyi ortodox zsidó felekezet központi bizottsága és képviselői. Wezel Albert főrabbi elnök megnyitva az ülést, indítványára hódoltság táviratot menesztettek Ofelséghez a királynő trónralépése 5-ik évfordulója alkalmából, kihangsúlyozva a zsidóság minden rétegének megrendíthetetlen hűségét és odaadását a trón és a haza iránt. Üdvözlőüzenet továbbá Lepadatu kultuszminisztert abból az alkalomból, hogy a Román Tudományos Akadémia elnökevé választotta meg. Kegyeletes szavakban emlékezett meg az elnök Teitelbaum M. D. tglapusi főrabbról, az erdélyi rabbi kar nemrég elhunyt nesztöréről, aki a felekezeti vezetőségnek kezdettől fogva tagja volt. A továbbiakban nagy vonásokban vázolta a lefolyt év történetét, az iroda működését és anyagi helyzetét. A jelentés gazdasági részét a számvizsgáló bizottság javaslata alapján tudomásul vették, illetve a felmentvényt megadták és a vezetőségnek kijelentett tevékenységükért elismerésüket fejezték ki. Ezután a jelen év költségvetése került tárgyalás alá és megelegetéssel állapították meg, hogy a jelentékeny tárgyi és egyéb kiadások megfelelő fedezettel bírnak. A gyűlés foglalkozva a zsidóság zsenális képviselőivel, megállapította, hogy a jelenlegi helyzet — mely az illetékes hely által annak idején csak ármenetinek lett jelölve — nem felel meg az ortodoxia érdekeinek, mivel az ortodoxiát csak egy saját kebelébe tartozó férfi képviselheti és ezért megbízást adott a vezetőségnek, hogy az esetleges alkotmány módosítás során az ortodoxia irányú álláspontját nyomtatékosan kifejezésre juttassa. Nevezetesen, hogy az erdélyi ortodoxia a szenátusban külön képviselőre tart igényt. A megszabott ügyében egyhangú határozatba jött, mely mindazok a hitközségek — úgy mint mindenütt az ortodoxiában — amelyek gőzmalmi listát használnak, ezt központilag állíttassák elő. Ez egyrészt a kaszusz megbízhatóságát szolgálja, másrészt a központosítás jelentékeny megtakarítást tesz lehetővé, ami viszont a listák árának további mérséklésében fog megnyilvánulni. A clujai és oradeai zsidó kórházak intenzívebb támogatására iránti kérésre, több felszólalás után, melyben valamennyi felszólaló ennek a két intézménynek az áldásos működését elismerte, elhatározták, hogy valamennyi hitközséget és chevrat felszólítják, hogy évi költségvetésükbe anyagi erejükhöz mért összeget vegyenek fel a kórház támogatására. A carei hitközségi ügyben az ugynevezett chaszid párt beadványára a gyűlés egyhangúlag kimondja, hogy álláspontját fenntartva továbbra is őket tartja igazi ortodoxoknak, mivel a másik párt az általa is vállalt határozatokat nem hajtotta végre és az ortodoxia egyetlen által elrendelt dímthora elé menni vonakodott és álláspontja érdekében a zsidóság kebelén kívülálló tényezőket mozdított meg, azok félrevezetésével. A gyűlés ezért együtterzést fejezi ki az ugynevezett chaszid párttal és szabadkezelt az nekik a továbbiakra és egyben a kultuszminiszterhez tiltakozó táviratot intéz az ortodox autonómiát a kérdésben sértő intézkedések miatt. A gyűlés foglalkozott egyes sajtóorganumoknak az ortodoxiával szemben elfogulat álláspontjával, elismeri minden vélemény és világnézet jogosságát, hogy saját álláspontját képviselje és a tárgyilagossá kritika alól nemcsak hogy nem zárkózik el, de azt üdvösnök is tartva, sajnálattal állapítja meg hogy több esetben ezek a bírálatok úgy a tényekben, mint a modorban messze eltávolodnak az objektivitástól és valótlán tények hírszerelésével, illetve szándékos ferdtésekkel igyekeznek az ortodoxia belbékéjét megbontani. Az ilyenekkel szemben az ortodox hívek vallási kötelessége a teljes visszautasítás, mert ezek támogatása valláelleni véttség. Az ülés végén meleg ovációkban részesítették Wezel Albert főrabbi-elnököt, aki hosszas gyöngékedéséből teljesen felépülve ezáltal elnököt először.

— Július 15-én Bledben lesz a kisanant konferencia. Bucurestiből jelentik: Minden valószínűség szerint a kisanant állandó tanácsának konferenciáját július 15-i kezdettel tartják meg Bledben. Titulescu Párizsból egyenesen a jugoszláv fűrdőhelyre utazik.

— A legszebb ruha is elveszti hatását, ha tulajdonosa kellemetlen lehelletével környezeti elárasztja. Rendszeres szájjápolás Odolial friss és illatozó lehelletet ad.

— Ügyvédi hír. Dr. Fenichel József ügyvédi irodáját áthelyezte Cluj, Str. M. Foch 4 sz. alá. Telefon 10—38.

— Hevesi Piroksa zongoraművész nővendékeinek évről évről hangversenye ma, csütörtökön este 8 órakor a kath. gimnázium dísztermében lesz megtartva. Program Királynál.

— Pop Ghita lesz a nemzeti parasztpárt erdélyi főtitkára. Bucurestiből jelentik: A Dimineata értesülése szerint a nemzeti parasztpárt erdélyi főtitkárává az elhunyt Crisan Georgehe helyébe Pop Ghita, volt kisebbségi államtitkár fogják megválasztani.

— Idegesség, fejfájás, álmatlanság, reggeli rosszullét, levertség, bágyadság, szédülés esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek hiányos működéséből eredő zavarok nagy részét azonnal megszünteti, az étvágyat erősen fokozza s viszszaadja a testnek és szellemnek régi frissességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a Ferenc József víz öreg emberek betegségeinél és neurasthéniaok bajainál is mindig megbízhatóan és kellemesen hat.

— Ráth Efraim Petroseniiben. Hétfő este a „Mizrachi” a Kigyó uccai imaházban az ideérkezett Ráth Efraim tiszteletére meetinget rendezett. Az illusztris vendéget Hunyadi Andor üdvözlölte, mely után Ráth Efraim megtartotta hatalmas, gyönyörűen felépített és thórai citátumokkal bőségesen ellátott beszédét. A nagyhatású beszéd láthatóan nagy benyomást keltett a megjelent nagy számú és a petroseni zsidóság minden pártáryalatu cionista közönségére. Ráth Efraimot a közönség lelkes heddadokkal és percekig tartó tapsal ünnepelte. Utána Goldstein Márkusz, a petroseni Mizrachi elnöke beszélt, hálás szívrrel mondott köszönetet a több, mint egyórás értékes előadásért. Az E. Zs. N. Sz. helyesoportja nevében Halász Andor vezetőségi tag üdvözlölte meleg szavakkal a vendéget, mely után a szép gyűlés lelkes hangulatban végetért.

— Chiosky tábornok az összes hadtestparancsnokok kihallgatását kérte. Bucurestiből jelentik: Chiosky tábornok a semmitószéki bíróság előtt kérte, hogy védelmében hallgassák ki az összes hadtestparancsnokokat. A bíróság elrendelte kihallgatásukat, amelyek holnap meg is kezdődnek.

Rövidesen kikerül sajtó alól a Magnolia Street

A Magnolia Street, az újabb idők legnagyobb zsidó elbeszélő alkotása sajtó alatt van s az első kötet rövidesen meg fog jelenni. A kötet szenzációja lesz a könyvpiacnak, hiszen az utóbbi két évtized zsidó sorsa van benne megírva.

Vándorsors a zsidóé. De vándorlása közepette is a zsidó lélek örök bizodalma, poézise, hite és méltósága állandóságot biztosít neki. Ebben a regényben látjuk a ma zsidójában az ősi erényeket és hibákat. Alakjai élnek és példát mutatnak vagy elriasztanak; leikésítenek vagy bűnöktől intenek. Korszakos mű a Magnolia Street, természetes, hűséges, képe életünknek, ennek a hányatott és mégis benső stabilitástól biztos életnek.

Az első kötet a háboru előtti zsidó élet képe. Nem olyan, amilyennek láttuk, hanem olyan, amilyen a valóságban volt. Hiába adták a jogokat, hiába emancipáltak, a zsidó mégis gettóban élt, valami egészen különös számkivetésben, amit sem ő, sem környezete nem értett meg helyesen. Zseniális vezérei és írói voltak a látókok, közöttük Louis Golding, a regény szerzője, akinek mély intuíciója erőteljes igazsággal mutatja ennek a korak hűséges tükröt. Megmutatja tévedéseiket, csalódásainkat, különböző oldalal a zsidó bizonytalanságnak.

Mindezt pedig egy érdekes mese keretei között, amilyenhez hasonlít csak egészen nagy művészet nyújtottak. A Pharos könyvkiadóvállalat minden igyekezettel azon van, hogy a könyv méltó köntösben kerüljön az előfizetők elé.

SZINKOR FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:
Ma, csütörtökön nagy dupla műsor 15 és 20 lejes helyárrakkal: Szenzációk előjáték: A muzsika balladája. Lilian Harvey éneklia a legsikerültebb hangosfilmjeinek slágereit. I. Malek a gagszterek között. Malek kettős főszereplésével, első Európában készült filmje. II. Mesebeli herceg. Főszerepben: Gustav Fröhlich. Előadások kezdete: Malek 3, 6, 9 órakor, Mesebeli herceg 1/5, 1/8, 1/11 órakor.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Csütörtöktől premier: Aranyos Lily. Főszerepben: Claudette Colbert.

EDISON-MOZGÓ MŰSORA:
Két filmcsoda: I. Egy szép asszony regénye. A szenvedélyes szerelem filmje. Lil Dagover, H. Reimann. II. Az éjszaka lovagjai. Harry Frank-kal. Helyárak: 7 és 10 lej. Előadások kezdete: 3, 6, 9 órakor.

SZINKOR MOZGÓ MŰSORA:
(A leghűvösebb nyári mozgó)
Keddtől: Péter. Gaál Franciska legnagyobb sikerű vígjátéka. Előtte: Sully Simfonie és Micky Maus. Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. Helyárak: 10 és 17 lej.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, június 27.
Bucuresti. 12: Kis-rádiózenekar. 17: Lemezek. 19.20: Lemezek. 20: Verdi: Rigoletto, lemezek, majd vendégloji zene.
Budapest. 6.45: Torna. Utána hanglemezek. 10: Hírek. 17.50: Szalonzene. 20.50: Hírek. 21.10: Hanglemezek. 22: Budapesti hangversenyzenekar. 23.20: Jazz. 24.05: Hírek.
Droitwich. 20: Tarka zeneest. 22.15: Szalonötös, mezzoszopránnal.
London. 21: Vonós zenekar.
Szkottish. 19: Rádiózenekar, Bariton dalokkal.
Brüsszel. 20: Offenbach: az ezredobos lánya. Nyitny. Popper: Magyar rapszódia.
Brünn. 16.30: Rádiózenekar. 17.40: Lemezek.
Prága. 19.55: Fleischmann: Waterloo, hangjáték.
Kopenhága. 22.20: Könyvi zene.
Post Parisien. 20.25: Műsor, bemondás szerint.
Radió Paris. 20.45: Berlios: Benvenuto Cellini. Opera.
Strassbourg. 20.30: Katonazene.
Toulouse. 21: Massenet: Manon opera. 23.45: Katonainduló.
Hilversum. 21.25: Klasszikus szórakoztató zene.

Székely és Réti BUTORGYÁRT

Tervezőink művészete,
Munkásaink szaktudása,
Anyagjaink kiválóága,
nyújtják Önnek azt a biztositékot,
mely a butorvára rár előfeltétele.

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

UJ KELET Legújabb hírek

Eden és Mussolini nem tudtak meg- egyezni az abessziniai kérdésben

Az angol-francia-olasz együttműködés továbbra is fennmarad, Olaszország nem lép ki a Népszövetségből, mert Anglia már engedékenyebb a keletafrikai kérdésben. Eden már el is utazott Rómából

Olaszország gyarmatként akarja bekebelezni Abessziniát

Róma, június 26. Mussolini és Eden tegnap délután 17 órától 18 óráig tárgyaltak a Venezia-palotában. Ez a találkozás főleg a február 3-iki londoni deklarációval foglalkozott, Európa békés megszervezésének lehetőségével kapcsolatban. Ami Abessziniát illeti, mindkét fél kifejtette álláspontját, de meg-egyezés nem jött létre. A tanácskozásról ki-
adott hivatalos közlemény is ugyanezeket mondja.

A tanácskozás után Eden kijelentette az újságíróknak hogy Mussolinival együtt egy-
eséges annak megállapításában, hogy folytatni lehet Európában a kibékítés munkáját a február 3-iki londoni deklaráció és a stressai határozatok szellemében. Arra a kérdésre, vajon szó volt a dunai problémáról is, Eden igenlően válaszolt, hangsúlyozva, hogy ez a kérdés állandóan foglalkoztatja az érdekelt kormányokat, a konferencia időpontja azonban még nincs megállapítva.

Egyébként Eden elutazása előtt előbb még Suvich külügyi államtitkárral tárgyalt.

Megbeszéléseinek legfőbb eredménye, hogy az angol-francia-olasz együttműködés megmarad.

Beavatottak szerint Mussolini rámutatott a dunai paktum megkötésének sürgösségére és ehhez Anglia közreműködését igen fontosnak mozdította. Ami Abessziniát illeti, az olasz miniszterelnök teljes őszinteséggel beszélt erről a kérdéstről, amely szerinte végleges megoldást kell hogy kapjon.

Olasz és francia lapvélemények a római eszmecseréről

Párizs, június 26. (Rador.) Az összes lapok foglalkoznak a római közleménnyel és rámutatnak arra, hogy közvetlenül az olasz-abesszin kérdéssel is foglalkoztak. Az Echo de Paris azt írja, hogy Eden célja az volt: Olaszországot megnyerni Angliának a Németországgal kötött tengerészeti egyezményt illetőleg, hogy az e tekintetben felmerült francia elégedetlenséget ellensúlyozza. Ami Abessziniát illeti, Eden a tárgyalásokat nem annyira Szudán érdekeinek szem előtt tartásával vezette, hanem a Népszövetség érdekeit védelmezte.

Franciaország római követe hétfőn 4 óráig tanácskozást folytatott Mussolinival, amiből kiténik, hogy habár az olasz kormány nem tér el álláspontjától Abessziniát illetőleg, nem akarja elküldeni magát Franciaországról.

A római tárgyalásokról kiadott közleményi kommentálva, a Popolo di Roma így ír: Az angol kormánynak az volt a véleménye, hogy a brit és olasz delegátusoknak eszmecserét kell folytatniuk még az abesszin kérdéstről is. Valószínűleg Eden világosan Mussolini tudomására hozta, mit kíván kormányja, viszont a Duce az őt jellemző őszinteséggel világosította fel Edent Olaszország intencióiról. Most az angol kormánynak minden rendelkezésére áll, hogy magatartása felett döntessen.

Az európaiak elhagyják Abessziniát

Addisababa, június 26. (Rador.) Sir Sydney Barton angol követ, akinek ma szabadságra keletre utaznia, parancsot kapott Londonból, hogy maradjon a helyén. A Daily Examiner című lap szerint az amerikai polgárok feleségei és gyermekei, valamint a misszionáriusok elhagyják Abessziniát.

Ankarai egyidejű jelentés szerint a török kormány, amelynek eddig nem volt megbízottja Abessziniában, az alexandriai főkonzult kinevezte Törökország képviselőjéül Addisababa.

Olaszország gyarmatként akarja kezelni Abessziniát

Párizs, június 26. A lapok hangoztatják, azt az értesüléseket, hogy Olaszország gyarmati megbízást akar kapni Abessziniára. Egyidejű genfi jelentés szerint Olaszország

újabb jegyzéket intézett Abessziniához, amelyben tiltakozott az olasz befolyás alá eső terület csatlóási szándéka ellen. Addisababában elkészítették a tiltakozásra eljuttatandó választ. Ebben a császár elutasítja az olasz tiltakozást.

A Daily Telegraph foglalkozva Eden római látogatásával, azt írja, hogy

lehetően volt békés megegyezésre jutni Abessziniát illetőleg, mert Olaszország

nak az a véleménye, hogy Abessziniát nem viselkedik jószomszédiként. Emiatt azt követeli, hogy olasz tisztviselők vegyenek részt az addisabebai kormány vezetésében, amit az abesszin kormány visszautasít.

Másrészt Olaszország közölte, hogy diplomáciai uton fogja megvitatni Angliával a tengerészeti problémát és a kellő időben tengerészeti szakértőket fog Londonba küldeni.

Nem engedélyezi a kormány a gyarmatárak drágítását

Ma döntenek az orvosságok drágulása ügyében

BUCURESTI, június 26. A kormány erőteljes akciót indított az új devizarendszer bevezetése nyomán keletkezett drágasági hullám letörésére. Az ipari és kereskedelmi minisztérium bizottságot nevezett ki, amelynek feladata a piaci árak állandó ellenőrzése. A bizottság felhatalmazást kapott arra, hogy mindemitt, ahol az ár-emelkedések a spekuláció jellegét öltik magukra, drákói szankciókat alkalmazzanak.

Ma reggel az árvizsgálóbizottság maga elé idézte a gyarmatárak és orvosságok nagybani elárúsítóit. Ezek külföldi számlákkal igyekeztek indokolni az ár-emelések szükségességét. A bizottság az akták áttanulmányozása után kimondotta, hogy a gyarmatárak ár-emelését nem engedélyezi a citromon és faolajon kívül, melynek megdrágulásához hozzájárul. Az orvosságok árai felől ma dönt a bizottság.

Franciaország neki fog a tengeri fegyverkezésnek

Párizs, június 26. (Rador.) A kamara tengerészeti bizottsága Pietri miniszter expozéja után a következő javaslatot szavazta meg:

„Megállapítva, hogy az Anglia és Németország között létrejött egyezmény megsemmisíti a versaillesi szerződésben foglalt rendelkezéseket, tekintetbe véve továbbá, hogy Franciaország a washingtoni

tengerészeti konvenciót a versaillesi szerződés rendelkezéseire támaszkodva fogadta el, — bizottság véleménye az, hogy az angol-német egyezmény megkötése szükséges módon maga után vonja Franciaország teljes szabadságát a tengerészeti kérdésben, mindaddig, míg újabb egyezményt nem köt.

Felhívja a bizottság a kormányt, tegyen

A Temps római távirata szerint az olasz főváros jólinformált körében úgy hírlík, hogy Anglia a keletafrikai kérdésben engedett merevségéből és máris sokkal engedékenyebb. Ezt Mussolini érdemül tudja be Rómában. A Mussolini-Eden eszmecserének eddig még nincsenek nagy eredményei, de annyit valószínűnek tartanak, hogy elmúlt Olaszországnak a Népszövetségből való kilépési veszélye.

Lawrence ezredes életben van?

Párizs, június 26. Az Oeuvre Kairóból azt az értesülést szerezte, hogy a motorkerékpárszerencsétlenségénél állítólag Angliában élet vesztett Lawrence ezredes nem halt meg, hanem jelenleg Addisababában tartózkodik, ahol ő acsaszár titokzatos bizalmas tanácsadója.

Eden elutazott Rómából

Legújabb jelentés szerint Eden szerda délután elutazott Rómából, ahonnan ma, csütörtök reggel Párizsba érkezik. Mussolinival történt megbeszélései csak negatív eredménnyel jártak.

meg minden szükséges intézkedést, hogy Franciaországnak úgy a Földközi-tengeren mint az Atlanti óceánon mindig megfelelő tengeri hadereje legyen biztonságának megvédésére.

A bizottság több tagja annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a washingtoni szerződés lejártával, vagyis 1937 január 1-től kezdve Franciaország kezdjen hozzá egy második nagy 37.000 tonnás csatahajó építéséhez.

Elkészült a gabona-értékesítési javaslat végleges szövege

Bucuresti, június 26. (Rador.) A kormány gazdasági bizottsága ma véglegesen megszövegezte a gabonaértékesítésről szóló dekretumot. Az új rendelet a lisztilletéket 25 baniról 90 banira emeli fel és a többletilletékből 900 milliót alapot létesít, amelyből ugynevezett gazdasági prémiumot fognak adni a buza árának fenntartására. Megállapították a buza vagonjának minimális árát 34.000 lejben.

Hernyók pusztították el Egyiptom gyapottermését

Kairó, június 26. Dél-Egyiptom gyapottermését hernyók pusztították el, amelyek a vidék egész növényzetét fenyegetik.

PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.
HAIFA

Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság
hajóinak nyári menetrendje:

Indul Constantinából:

Haj Karmel	június 29	Jegyárak:
Haj Cion	július 4	Constantina—Haifa
Haj Karmel	július 14	I/a osztály Lei 6000
Haj Cion	július 23	I/b osztály Lei 5000
Haj Karmel	augusztus 1	II osztály Lei 4000
Haj Cion	augusztus 11	Constantina—Haifa és vissza
Haj Karmel	augusztus 20	I/a osztály Lei 9000
		I/b osztály Lei 8000
		II osztály Lei 7000

Jegyeket kibocsát és mindennemű felvilágosítással szolgál:
Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselet:

UJ KELET utazási osztálya
Vidéken az Uj Kelet fiókiadóhivatalai és tudósítói szolgálnak felvilágosítással.

KÉRJEN MINDIG VALÓDI FLIT-ot!

Egy gyenge minőségű rovarirtó, nem nozza meg a kívánt eredményt!

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T.
nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10.
Telefon: 9-77.

GENZURAT

Taxa postală plătită în num. No. 224713/929.

10. Telefon: 9-77. El Havonta 110, negyven évre 600, egészségére földre: Havonta 2, félévre 12, egészségére detések díjazásba sz KELET az erdélyi é dóság egyetlen polit Cikkünk utánnomás rás megjelölésével e

Nem volt se

Minden ellen kisanantant kü

Párizs, június 28. rül meg lehet állapí Rómában, mint tegna atása kapcsán ugy al részéről meglehet tásban szemben. De tás oka Rómában az tanusított olasz intra összefüggésbe, addig üvös fogadtatás az egyezmény következm rancia külpolitika térsi s amely minden ellenére, súlyosan irri kapcsolatok.

Bár Franciaország ommal tölti el Muss és nyilvánvaló hábor niával szemben, min indkettén joggal ta etán kitörő háboru t háborus konflikt remti meg — Franci nem leplezetlenül M nert ezzel a támoga yozni a német-angol ésenek a francia érde beikt.

Az európai konst komplikációi köv politikai helyzet i nyolult és csat mondható k

az atmoszféra rend an tele. amelyet ne áboru várható kitő z angol-francia elhi De komplikálja a lapokban napvilág amelynek kisanantant tetlen észre nem ve azonban mégis rend llenes beállítottságu int

a kisanantant állam uralkodott feltéte Jugoszlávia maga ben m

lap szerint a hári niszter szokásos ár kétízben történ utat. A lengyel sa zonyos mértékben köteléseitől. Jug deke a horvátokk kisanantanttal való egy.

A lengyel sajtó sz von érdekl ez a s oszokkal kibékült ban a dunai ké vár, mint eddig atott, amely g i meg a hozzá g ezekre ethető vi gathása, gy Ed